

LidercFény

amatőr kulturális folyóirat

www.lidercfeny.hu

VIII. évfolyam, 1. szám, 2014. január

Nyakonöntött Próbagoblin Szolgáltatóház melléklettel!

E havi számunk
alkotói:

Craz, Maggoth, Andrew Sinclair, Smith,
Kétvirág, aniko22, Kristállysólyom, Kicsi,
Para Celsius, Ida, Jimmy Cartwright,
Anonymus R. Chynewa, Homoergaster

SNAKE IS BACK.

Tartalom

BREKING NYÚSZ

Hamarosan

– Lidércfény Rastith különszám 2.

NOVELLÁK

Az első kecske /Craz/ 3.

Egy kecske kellene

/Jimmy Cartwright/ 3.

Csere /Anonymus R. Chynewa/ 4.

Kedves délutáni történet /Kicsi/ 5.

Hajnal az öbölnél

/Jimmy Cartwright/ 5.

Feloldozás /Maggoth/ 6.

Mielőtt elsötétül a világ

/Andrew Sinclair/ 7.

Helen /Smith/ 8.

VERSEK

Úton /Craz/ 7.

A csend /Kétvirág/ 7.

Banán /Kicsi/ 7.

A tél hangja /aniko22/ 9.

Zarándokút /Kristálysólyom/ 9.

A NYAKONÖNTÖTT PRÓBAGOBLIN SZOLGÁLTATÓHÁZ AJÁNlásÁVAL

1.01 ita /Para Celsius/ 10.

FILMROVAT

Retromozik /HomoErgaster/ 12.

KÖNYVAJÁNLÓ

Veronica Rossi:

Végtelen ég alatt /Ida/ 20.

A hónap képe:

„Jöhetne már a tavasz...”

Breking Nyúsz

Hamarosan – Lidércfény Rastith különszám

A tervekhez képest némi csúszással ugyan, de hamarosan megjelenik a Lidércfény Rastith különszáma, amelyben a dark fantasy shared-world novelláskötet ismertetőjén kívül számos más érdekesség, különlegesség és exkluzív tartalom is helyet kapott.

Olvasható lesz például egy interjú a kötet két alkotójával, szerkesztőjével, novellarészletek, belső illusztrációk Így készült...-jei.

www.lidercfeny.hu

Rastith különszám, 2014. február

IMPRESSZUM:

Lidércfény amatőr kulturális folyóirat VIII. évfolyam. 1. szám, 2014. január

Kiadja a Lidércfény Online Kulturális Magazin

Borító: Menekülés Los Angelesből – plakát

Felelős és tördelőszerkesztő:

Bognár Zsolt (Jimmy Cartwright)

Tartalmi szerkesztő: Török Viktor (Kapitány)

Olvasószerkesztő: Túri András (Homoergaster)

Elérhetőségek:

lidercfeny@sentesinfo.hu • www.lidercfeny.hu

Nyomdai munka: SZVSZ Kft. nyomdaüzeme

6600 Sentes, Petőfi u. 1.

Az első kecske

Graz

- Én még sosem csináltam kecskével!
 - Nyugi, nem lesz semmi baj.
 - De mi lesz, ha elrontom?
 - Ezt nem lehet elrontani.
 - Te sokszor csináltad már?
 - Persze. Kecs kével, kakással, tehénnel, macskával, mikor mit sikerült szerezni hozzá.
 - És mindig ugyanúgy?
 - Naná. Nincs nagy különbség egy macska és egy kecske között.
 - Így jó lesz? - kérdezte, miközben óvatosan, de eltökélten közelebb húzódott a megkötozött kecskéhez.
 - Állj egy kicsit még közelebb hozzá, és próbáld nagyobb erővel, mint egy macskánál, hogy kellőképpen hatoljon a húsba. Látod, ebből a szögéből egy erőteljes mozdulattal pont eléred a kecske gé pontját.
 - Mi az a gé pont? - vonta össze szemöldökét a lány, mert egy gé pontról már tudott, de gyanús volt, hogy ez nem az.

- Hát a szíve csücskénél a gé móver pont. Ha a kés hegye eléri, a kontaktméreg egy pillanat alatt végez vele.
 - Kontaktméreg?
 - Nyugi, ötven fok felett azonnal lebomlik.
 - Biztos?
 - Persze.
 - És utána?
 - Ha az állat lelke eltávozik, a Másnaposság istene elfogadja az áldozatot, és telíti a kecske húsát vitaminokkal és különféle ásványi anyagokkal, amitől még jobb íze is lesz, nem csak gyógyító hatása.
 - Az tök jó! - lelkesedett a lány.
 - Este pedig olyan paprikás kecskét főzök belőle, hogy mind a tíz ujjadat megnyalod utána. Sőt, ha malacul eszel, és a kaja lecsöpög a jobb lábad nagyujjára, akkor azt is megnyalod, és úgy már tizenegy.

Egy kecske kellene

Jimmy Cartwright

- Szasz Pistukám!
 - Agyonisten Imrebá! Hogy vagyunk, hogy vagyunk?
 - Ne is kérdezd Pistukám! Hol így, hol úgy. Tudod, az én koromban már... - legyintett. - De mongyad má', tucc-e eladó kecskét?
 - Minek az magának Imrebá? - kérdezte István, miközben rátámaszkodott az ásónyélre. - Hát ott van a Rozi nem?
 - Jaj Pistukám, ne is mondd! Ezek szerint még nem hallottad, hogy a Rozi kimúlt? - mondta elcsukló hangon.
 - Oszt mi lett vele, hogy kimúlt?
 - Az úgy vót, ho' a minap kiengettük ide ja zerdőbe a kert mögé, had legelésszen kedvire - kezdett bele Imrebá. - Aztán gyöttek ezek az okos, tanútt ámberek a tanácsú...
 - A városházáról Imrebá, városházáról - szakította félbe István.
 - Nincsen már tanács vagy huszonöt éve.
 - Mindegyaz Pistukám, egyhülyeség! - mordult fel Imrebá. - De mondom a Rozit! Szóva gyüttek ezek a zemberek, oszt a' egyik mutatta ám, hogy melyik fákát kő kivágnyi. Én meg közbe' a kert végit ástam fő. Onnat tudom. Aztán a másik ámber, akiné meg ilyen brummpöffös fűrész vót...
 - Motoros fűrész - helyesbített István.

- Egyhülyeség Pistukám! Szóval a fűrész meg fogta a szerszámát, máminthogy a fűrész, oszt szépen sorba kivágta a megjelölt fákat. A Rozi meg csak ott ugrabugrát ide-oda, hiába szóttam neki, hogy mennyen arrébb, mer' rádül egy fa...
 - És rádült?
 - Dehogya! Több esze vót a Rozinak anná!
 - Akkor mi lett vele?
 - Belekötött a fűrész ámberbe. Gondolom idegesítette a berregés.
 - Az meg nekiment a fűrészszel?
 - Frászkarikát! Az ippeg fát vágott. A Rozi nekiment háturul, a fűrész beszorút a fába, de csak amíg az rá nem dót a fűrészre.
 - És meghalt?
 - Ki?
 - A fűrész.
 - Szerencsére nem, csak a lába tört el. De a Rozit azt be köllött vinni a' állatorvoshoz elaatatni.
 - De miért? - értetlenkedett István.
 - Aszonták, közveszélyes, meg emberi életeket veszélyeztet.
 - Nahát, ez botrány Imrebá!
 - Ez az Pistukám. Szóva' tucc-e eladó kecskét?

Csere

Anonymus R. Chynewa

...Hajnali harmat telepedik arcomra. Minden tagom sajog, tüzel, de e lágy nedv kellemesen hűti testem. Érzem, tudom, felébredtem, s jól tenném, ha ennek megfelelően kinyitnám szemeimet, de valamiért nem tudom. Megpróbálom megdörzsölni szemhéjamat, de az első mozdulatnál megreked az elhatározás; iszonyú fájdalom hasít az alkaromba. Tehetetlenül ejtem vissza karom a földre.

...Lassan tudatára ébredek a külvilágnak. Ragacsos szél fú... Füstszagot... és dögkeselyű rikácsolását hozza. És még valami édeskészet... vérszagot. Érzem, tudom, fejem zavaros emléktárában ott van mindenre a válasz, de... most nem férek hozzá a válaszokhoz. Még azt sem tudom, ki vagyok én? No és... hol vagyok?!

Kezdek rájönni, hogy csak akkor lesz esélyem utat találni elzárkózott énemhez, ha mégiscsak kinyitom szemeimet. Így hát minden erőmet összeszedve, újra megmozdítom kezemet. Az akció kevesebb fájdalmat zúdít elkínzott idegrendszeremre, mint amennyire számítottam. Vagy amiatt, hogy eszmélésem pillanatokban sokkal érzékenyebb voltam a fájdalomra, vagy az idegrendszerem kezd eltompulni... végeredményben teljesen mindegy. Érzem, hogy kezem közeledik arcomhoz. Gyanúsán recsegnek ropognak csontjaim, s valami cuppogó, csörgő hang keveredik a keselyűk rikoltozásához.

Ráejtem kezem az arcomra. Abban a pillanatban tudom, miért nem látok. Alvadt vér borítja az arcom, a szemem! Nem! Az nem lehet, hogy megvakultam! Eszelős igyekezettel, félelemmel telve kezdtem ledörzsölni képepről a rákérgesedett vitae-t; közben még fájdalmaimról is sikerült megfeledkeznem.

Majd' felkiáltottam megkönnyebbülésemben, ahogy az első fénysugár a tekintetembe kapcsolódott. Úgy érzem, farkasszemem nézek a Nappal, s ez a versengés hamarosan könnyeket csal a szemembe. Elfordítom hát fejem; minő csoda, egy csillag legyőzött egy embert!

Nyögve feltápászkodom, s végig nézek magamon. Siralmas látványt nyújtok, annyi szent. Csupa vér, csupa sár a ruházatom, bőr nadrágomat valami éles eszközzel végig hasították jobb lábamon, a jobb lábammal együtt. Testemet láncing borítja, több helyen azonban úgy tűnik, ez nem védett meg igazán. A láncszemek rojtosra kaszabolódtak rajtam, egy nyílvevessző áll ki a bal vállamból, s egy a bal combomból. A jellegzetes, fekete tollú vesszőket felismerem, ám egyelőre még nem tudom hova tenni őket. Aztán észreveszek egy vesszőcsontot lovaglócizmámban, ám ez nem érte lábamat. Köpenyem csatja szinte fojtogat, így hát leoldom magamról. Lucskos cuppanással omlik mögöttem a földre.

Az arcomra alvadt vér a homloksebemből származik, valószínűleg ennek köszönhetem memóriazavaromat is. Mindent összevetve úgy gondolom, szerencsésnek kell éreznem magamat, hogy egyáltalán életben vagyok. Lassan körülnézek.

Egy erdőben vagyok, pontosabban egy tisztáson. A füst egy még mindig parázsló fa házikó romjaiból származik. Körülöttem vér áztatta sárrá a földet... és halottak! Rengeteg holttest borítja a kis tisztást, de még az erdő fái között is látni vélem a tetemeiket. Emitt egy lándzsa döfött át egy embert úgy, hogy az eldőlni sem tudott, hisz' a fegyver megtámasztotta; amott egy feje hagyott test, és... orkok! Zöld, pikkelyes testű tetemek keverednek mindenfelé az emberekével, mint egy túlvilági, obszcén orgia résztvevői. Ekkor értem meg a fekete tollú nyílvevesszőket; az orkok használnak ilyet!

Azaz... MI használunk ilyeneket a nyamvadt puhányok ellen! Furcsa érzés kerít hatalmába; nem tudom, ki vagyok! Nem csak a nevemre nem emlékszem, abban sem vagyok biztos, ember vagyok-é, vagy ork? Ám egyre erősebb bennem a meggyőződés, hogy a farkasszellem népéhez tartozom. Akkor viszont hogy kerülnek belém ezek a fekete tollú vesszők?

Korszakalkotó ötletem támad; a legjobb, ha ellenőrzöm bőröm színét!

A ráfolyt vértől eltekintve... fehér. Hát ember volnék?... Ezzel egy időben egy emlékkép jelenik meg előttem. Még porontyként a családi barlangban a testvéreimmel játszom, aztán föltűnik anyám, s egy darab véres húst vet elénk... s mi rávetjük magunkat.

Ork. Tehát mégiscsak ork vagyok. Akkor viszont mit keresek ebben a nyomorúságos testben? És még mindig nem tudom, ki vagyok, és hogy kerültem ide?

Újra körülnézek a tetemek közt, hátha találok ismerőset. Hamarabb találok, mint gondoltam volna. Elöttem fekszik egy ork bőr vértben, bőr sisakban, egyik kezében kis fapajzs, másikban törött kard. Mellkasából rövid kard mered elő. Én vagyok az.

Ez nem lehet igaz! Hát mi folyik itt?! Meghaltam, és mégse! Ember vagyok, és ork is! Hiszen már mindenre emlékszem! Emlékszem egész eddigi életemre és ORK VAGYOK!!!

Azonnal találnom kell valakit, aki segít! Aki segít kibogozni elmémbe a kibogozhatatlan csomókat, aki megmondja, ki vagyok!

Véletlenszerűen indulok el az egyik irányban az erdő felé. A faház üszkösödő csontvázát szándékosan kerülöm el, magam sem tudom, miért. Talán még mindig van valami, amire nem sikerül visszaemlékezni... De tényleg! Védjük a házat, vagy támadtuk?...

Ám hirtelen mindez másodlagossá válik. Az erdő szélén ugyanis a bozótosból négy fickó ugrik elő, orkok. Megkönnyebbülök. Végre valaki, aki esetleg tud segíteni! Ám ezekben nincs semmi segítő szándék. A négy zöld arc elé ugyanis négy rövid íj emelkedik.

- Dögölj meg, nyamvadt tésztaképu! - hörgi még egyikőjük reszelős hangon, a következő pillanatban pedig már kár volna magyarázkodnom. De azért megpróbálom.

- Várjatok! Én is... - ekkor csapódik belém az első vessző. A vér spriccelve tör elő a torkomból, elhal a hangom.

S ekkor végre minden az eszembe jut! Hősies viselkedésem elismeréseként a legutóbbi összecsapás után törzsem sámánjától kaptam egy amulettet. Kérdésemre válaszolva azt mondta, ez egy Deus Ex Machina. Mivel továbbra sem látta felvillanni tekintetemben az értelem szikráját, tovább magyarázott.

- Bátorságod példaértékű a törzsünkben, fiam! Ezért úgy döntöttem, hogy egy véletlen találat, vagy egy eltévedt nyílvevessző egyszerűen nem okozhatja a halálotat! Ez a varázsszer megóv téged a haláltól, DE CSAK EGYETLEN EGYSZER! Abban a pillanatban, hogy a halálos sérülést elszenveded, a lelked kiröppen porhüvelyéből, s a legközelebbi élőlény testébe kerülsz, száműzetésre ítelve annak lelkét! Érted már, fiam, micsoda hatalmas kegyben részesültél?!

Aha...

1999. 09. 06.

Kedves délutáni történet

Kicsi

Zsófiival moziba mentünk. Ahogy közeledtünk a pláza felé kocsival, egyre sűrűbb lett a forgalom.

- Ez a sok barom mind ide jön? - Zsófi már most elkezdett morogni.

- Ezek szerint...

Az autók felsorakoztak előttünk. A pláza hatalmas, fehér épülete hosszasan nyújtózott a zöld gyepen.

- És szerinted itt hol van a mozi?

A válaszomra már nem is figyelt, hanem csak magában zsörtölődött: „Te jó ég, ez a sok barom állat mind ide jön? Tele lesz a mozi, el se fogunk férni benne...”

Amikor bekanyarodtunk a sötét parkolóba, még az se derítette jó kedvre, hogy ingyenes volt a parkolás. Viszont a hatalmas garázs, aminek a végét se láttuk, dugig volt autókkal, egyik a másik hátán, egymás után robogtak a kocsikból kirakott utcák között, és sehol nem találtunk egy nyomorult parkolóhelyet. A lámpák pirosan világítottak az egymás mellett parkoló autók fölött, ami azt jelentette, hogy nincs szabad hely.

- Keresd a zöld lámpát!

Ahogy ezt kimondta, meg is láttam egyet. Zsófinak felcsillant a szeme, de ahogy előrébb gurultunk, úgy le is hervadt az arcáról a mosoly. Három zöld lámpa is világított egymás mellett, ami azt jelentette, hogy három szabad hely is van, vagyis csak lenne...

- Úgy van, ez a bunkó pont keresztben áll, úgy van... három helyet is elfoglal.

- És ilyenkor nem lehet szólni valakinek, hogy mondja be a mikrofonba, vagy valami?

- Nem, az ilyet elvontatni kéne... Svájcban ezért már jogosítványra se lenne... a bunkója!

Tovább mentünk, és már épp kezdtük feladni, mire csodák csodájára megláttunk egy fekete mercit, ami épp kifelé tolatott. Ez

a mi szerencsénk! Megálltunk.

- Most ki kéne szállnod. - Zsófi feje egyre vörösebb lett a türelmetlenségtől, úgyhogy jobbnak láttam csendben maradni és kiszállni. Gondolom félt, hogy nekiütődik a csodaszép autójának a sértetlen, csillogó ajtaja a szomszéd járgányhoz. Mögöttünk volt egy autó, ami gyanúsán lassan ment, és talán a benne ülők is az üres helyre pályáztak. Mondani akartam neki, de már késő volt. A kocsí egy gyors kanyarral bevetette magát a parkolóhelyre, miután a merci elhúzott.

- Ezt láttad?

Zsófi ledermedten, kifejezéstelen arccal ült, de a szemei lángoltak. Beültem mellé, és nem kérdeztem semmit. Arra számítottam, hogy kimegy és leordítja a fejüket, de ehelyett elindult. Vagyis még egyet bemutatott a tolakodó sofőrnek, lehetőleg jó feltűnően, hogy biztosan észrevegye.

Mentünk egy kört, végül arra lettem figyelmes, hogy visszakanyarodik a bunkóság tetthelyszínére. Az élénk betolató autóból egy szőke hölgyemény szállt ki rózsaszín kabátkában és kellőképpen agyonsminkelve. Zsófi gyanúsán lassítani kezdett, amikor közel ért hozzá. Innentől kezdve már tudtam, mi következik.

- Bunkóságról hallottál már? Te majom!

- De hát nem láttam...

- Nem láttad, ja, persze...

Mialatt tovább haladtunk az autók tömegáradatával, Zsófi fenyegetően figyelte a hölgyeményt.

- Ezt jól megmondtad... legközelebb ne tőköljünk annyit és akkor nem fognak élénk betolatni - vontam le a tanulságot.

- Jó, de azért ekkora parasztnak se kell lenni.

- Ez már csak ilyen. Ha te nem tolakszol, akkor téged fognak fellökni.

- Inkább menjünk haza ebből az állatkertből!

Hajnal az öbölnél

Jimmy Cartwright

Sűrű köd ült meg a magas sziklafalal határolt félkör alakú öböl fölött, s a horizont mögül épphogy kibukkanó nap aranyló hidat alkotó sugarai különös fényel játszottak a lassan gomolygó vízpárán. A tenger hullámai még álmosan közelítették meg a szirteket, a víz csöndesen morajlott a magasra törő falak között. Az éj árnyai, alaktalan lényei már visszahúzódtak rejtett zugaikba, vagy a tenger mélységeibe, ahová ember nem juthat el. A sötétség kreatúráinak helyét lassan elfoglalták a nappal nem kevésbé különös teremtményei, akik mit sem tudtak éjjeli társaik sötétbe rejtett, ezüstfényű, szentségtelen titkairól. Nem úgy a köd, mely méltóságáteljes lomhasággal emelkedett egyre feljebb a sziklák között, hogy tompítsa a nap szerteágazó sugarait az orom tetején elterülő városka lakói számára, s hogy hírt vigyen nekik: Előjöhetnek, elmúlt a sötét. Ebben segítségére volt néhány madár is; lassú szárnycsapásokkal, óvatos, rövid rikkantásokkal jelezték a reggel közeledtét.

Békés, nyugodt, eseménytelen napnak indul ez is - gondolhaták a városka korán kelő lakói, feledve bizarr álmaikat, melyek nemrég még gyöngyöző verejtéket csaltak homlokukra, s még az ébredés utáni pillanatokban is groteszk árnyakat varázsoltak szobáik sötét sarkaiba. Azonban hamarost egy hajókürt sziklák által felerősített dübörgése törte meg hajnali merengésüket, s törölte ki szemükből végleg az éjjelről visszamaradt nyomasztó látomásokat. Nemsokkal később maga a háromkérményes gőzös is feltűnt a távoli horizonton nagy, szürkés-kék füstgomolyagokat eregetve. Ám ezt már csak a félelmet nem ismerő, bátor örök figyelheték meg a tenger mélységeibe vesző oromzat magasából.

Komótosan indult meg a forgalom a városka másik oldalán elterülő szántóföldek és erdők irányába, meg a délre lévő kikötő felé. Lovaskocsik, számár húzta szekerek araszoltak a gyalogszerrel közlekedők között, ám mindezek sietve rebentek szét a polgármester automobiljának közeledtét hallva. Újabb nap virradt hát.

Maggoth

Feloldozás

- Átvágtál, Tünde!

Péter arca halvány, sárga oválisnak tetszett a gyertyák fényében. Hangjában düh rezdült.

- Nem egészen - rázta meg a fejét a lány. - Csak elhallgattam az igazság egy részét.

- Hát, persze - nevetett fel gúnyosan a férfi. - Elfelejtetted közölni azt a csekélységet, hogy nem szedsz fogamzásgátlót, és csak azért kefélsz velem, hogy a teherbeesés után az igazi párodal nevelhesd fel a kölykömet! Átkozottul kétszínű dög vagy!

Tünde szája kiszáradt, noha a szoba léghőmérsékletének dermesztően hideggé változott. Felemelte az előtte álló kupát, és belekortyolt a benne rejtőző borba.

- Épp azért hívtalak ide, mert gyötört a lelkiismeret. Megoldást kellett találnom rá, hogy gyereket szülhessek. Nehogy azt hidd, hogy csakúgy találokra kipécéztelek a tömegből, sokáig kerestem olyan embert, akinek jók a génjei. Meg kell értened, hogy nekem sem volt jó érzés, hogy becsaplak!

- Végig színészkedté! - fröcsögte elkeseredetten Péter. - A közös érdeklődési kör sem volt egyéb porhintésnél! Nyavalyát vonzódtál te a transzcendentalitáshoz és a művészetekhez! Az orgazmusokat is csak megjátszottad!

- Dehogy! - tiltakozott a lány. - Majd tíz éve rajongok az okkultizmusért, és gyerekkorom óta bújom a könyveket. Te nem vagy olyan, mint az átlag műmacsók, nem tekinted a nőket agyatlan szexbáboknak. Oké, amit az ágyban csináltunk, nem volt több testmozgásnál, de akkor még úgy gondoltam, hogy a cél szentesíti eszközt, és arra azért nem panaszkodhatsz, hogy rosszul érezted magad!

- Rohadt boszorkány! - köpte felé a férfi. - A középkorban máglyán végezted volna! Legszívesebben kitörném a nyakadat!

A lány riadtan a keze mellett heverő tőrre pillantott, de nem nyúlt érte, bár az ereiben adrenalin kavargott. Megpróbálta legyőzni a félelmét, mert tudta, hogy csak akkor csillapíthatja le a férfit, ha ő is megnyugszik.

- Megértem, hogy dühös vagy - jelentette ki. - Sajnálom, hogy kihasználtunk, de nem tehetünk mást. Úgy is felfoghatod, hogy a megtermékenyítéssel lehetőséget adtál két elveszett embernek a boldogságra.

A férfi megtapsolta.

- A feminista közlöny rögvest leközné ezt a gyönyörű védőbeszédet, de mondd csak, mi különböztet meg a rideg, elnyomó hímeiktől, ha te is ugyanolyan érzéketlenül átgázolsz másokon, ahogy ők teszik.

Tünde lesütötte a szemét.

- Igazad van - sóhajtotta. - De ha őszintén megmondom, mi a helyzet, pusztán jótékonyságból megdobtál volna minket egy kis spermával? Oké, csöbe húztalak, mégis azt szeretném, hogy megbocsáss! Talán nem téged kellett volna átverni, de ha egy selejtes példányt választok, mire megyek velem? Te tűntél a legjobb jelöltnek, és én a magam módján szerettelek!

Péter beharapta az alsó ajkát.

- Olyan egyszerű kimondani, hogy szeretted, de ha valakit szeretsz, azt nem alázod meg! Te csak úgy legyintened, ha valaki az érzelmeire hivatkozva eszközként használna?

- Fogalmam sincs - ismerte el Tünde -, de legalább a közös gyermekünkre légy tekintettel, és próbáld meg elfogadni a történeteket! Tisztában vagyok vele, hogy ez egy nagyon nehéz csata, amit önmagaddal kell megvívnod, de könyörgöm, tedd meg a fiadért!

Péter dühösen felordított, hangja csaknem vonyításba csapott át. Tünde tehetetlenül bámulta, miközben a reszkető gyertyaláng groteszk árnyakat vetített a falra. Remélte, hogy a férfi szenvedése nem riasztotta fel a gyermekét és a párját a hálószobában. Nem lett volna túl kellemes, ha ebben a kiszámíthatatlan pillanatban egyszer csak felbukkannak.

- Fiam van - lehelte Péter lázas fénnel a szemében. - Élő, egészséges kisfiú...

A férfi nagyot fújt, haragtól eltorzult vonásai fokozatosan ellapultak.

- Talán megértelek - préselte ki magából a szavakat -, de mikor akartad elmondani az igazat? Szándékosan állt egyáltalán?

- Persze - bizonygatta a lány. - Csak valahogy sosem találtam rá a megfelelő alkalmat. Ráadásul pont aznap szenvedtél balesetet, amikor végre tényleg rászántam magam a gyónásra, és ez jó időre megfosztott a lehetőségtől. Nagyon megrázott, elhíheded, bár hazudnék, ha azt állítanám, hogy bizonyos fokig nem könnyebbültem meg.

- Igen, az a kicsesztett karambol tényleg rosszkor jött... mikor is történt?

- Másfél éve.

- Akkor már nem is olyan kicsi a fiam.

- Igen - vágta rá a lány, és előhúzta a keblébe rejtett képet. - Rólad neveztük el.

A fotón gyönyörű, pufók kisbaba mosolygott. Fejbőren sora-kozó szőke hajpihék előrevetítették, hogy felnőttként apjához hasonló, dús hajkoronát visel majd. Péter hosszú percekig nézte a fotót, és a látványtól a maradék dühe is ellillant. Végül mély sóhaj kíséretében így szólt:

- Elítéllek ugyan azért, amit tettél, de a fiam csodálatos, makkegészséges gyerek. Neveljétek belőle jó embert! Egyedül így kaphattok tőlem feloldozást.

A lány szeméből hálakönnyek csordultak.

- Köszönöm, Péter! - suttogta megkönnyebbülten. - Nyugodj békében, míg újra nem találkozunk a felsőbb szférákban!

Péter arcából átszellemült öröm sugárzott, miközben lebegő alakja délibábként szertefoszlott. Tünde eltörölte a padlóra rajzolt kör és a beléfoglalt pentagramma körvonalait, aztán kioltotta a lobogó gyertyákat. Sokáig nem tudta feldolgozni, amikor a hatóságok értesítették a férfi haláláról. Most, hogy megidézte őt, és feltárta előtte az igazságot, végre megszabadult a teherrel. Felhőrpintette a maradék bort, majd a szoba sarkában felállított oltárra helyezte a tórt és az aranyserleget. Egy pillanatra benézett a gyerekszobába, de a kisfia olyan békésen aludt a bölcsőben, mintha angyalok vigyázták volna álmait. Tünde végigsimított a csecsemő homlokán, aztán besuhant a telihold fényében fürdő hálószobába, és megkönnyebbült mosollyal az arcán befeküdt Viktória mellé a franciaágyba.

Mielőtt elsötétül a világ

Andrew Sinclair

Valaki, igen, valaki van a házban. A lélegzetem visszafojtva állok az ajtónál és fülelek. A szüleim nincsenek itthon, mert ma este átmentek a barátaikhoz karácsonyi vacsorára. Igaz, karácsony már két napja elmúlt, de hamarabb nem tudták összehozni a találkozót. A testvérem pedig a barátaival van. Így nem lehetséges, hogy bárki is tartózkodjon a házban rajtam kívül.

Fülelek, de semmi. Néha mintha lépteket hallanék. Ezek az átkozott angol házak. Nagyon utálok őket. Ismét! Hallottam megint! Felismerem a nappali parkettájának a recsegését, amely itt, az emeleten is jól hallható. Az ismeretlen próbál csendesen mozogni, de ez nem egyszerű. Számtalanszor teszteltem, amikor később értem haza egy buliból a megengedettnél, és igyekeztem észrevétlen a szobámba lopakodni. Hiába.

Az ujjaim körülölelik a kilincset, de lenyomni nem merem. Nincs bennem elég bátorság hozzá. Rettegek attól, mi várhat az ajtó túloldalán. Áthatja az egész testem a félelem által keltett érzés, amely teljesen megbénít. Nem tudom, mitévő legyek. Az ágyon megpillantom a telefonom. Eszembe jut, talán fel kellene hívnom valakit. A rendőrség számát nem tudom, és a nyelvtudásom sem elég ahhoz, hogy elmondjam, mi is a problémám. Mindössze három hónapja lakunk ebben az országban, de én az első pillanattól kezdve gyűlölöm. Édesapám munkája miatt kellett ideköltöznünk. A szüleimnek könnyű, mert már vártak rájuk ismerősök. A testvérem is gyorsan beilleszkedett, de nekem nem sikerült. Kívülállóknak érzem magam ebben a szokatlan világban.

Lassan, hangtalanul az ágy felé indulok, ami alig három lépésnyire van, de mégis hosszú percekbe telik odaérnem. Minden lépés után hallgatom a neszeket. Megmarkolom a telefont. Egyetlen mozdulattal lenémítom, nehogy megcsörrenjen. Az nem lenne szerencsés. A testvéremet tárcsázom.

- Én vagyok az - suttogom, amikor felvette a telefont, de a zajtól nem ért semmit. - Valaki van a házban - mondom ismét, de

semmi válasz. Csak a háttérben ordító zenét hallok. - Valaki van a házban - mormolom kicsit hangosabban, de ő kinyomja a telefont.

Magamban szidni kezdtem. Nem volt más választásom, ezért apum telefonját tárcsázom, de nem jártam sikerrel, ahogy egy pillanattal később anyuméval sem. Ekkor meghallom a lépcső ismerősen recsegő hangját. Minden lépcsőfok más és más dallamban recseg és ropog. Más már nem volt, akit hívhatnék, de már nem is alkalmas a pillanat. Ha suttognék is, akkor is kihalszótódna. Ebben az átkozott házban papírvékonyak a falak. Körbenézek a szobában, mi az, amivel védekezhetnék, ha esetleg benyitna. Ha lenne is ilyen, akkor sem tudom, mihez kezdenék vele. Nem vagyok egy harcos típus, és a félelem hamarabb gyúrna le engem, semmint tehetnék is bármit.

Felért. Hallom, ahogy benyit az egyik szobába. Az a testvéremé. Tudom, hozzám is be fog jönni. Kicsit kijebb toloom az ágyamat, hogy beférjek az ágy és a fal közé. Szerencsére nem nehéz, így nem csapok vele zajt. A léptek már az én szobám felé tartanak. A kilincs mozdul. A szívem olyan hevesen ver, hogy majdnem kiugrik a helyéről. Az izmaid pattanáig feszülnek, de nem merek megmozdulni. A lélegzetem is visszatartom, ha már nem bírom, akkor lassan, nagyon lassan veszek ismét levegőt. A testem felhevült a rettegéstől. Úgy érzem, percekben belül felemészti ez a belső forróság. A homlokom verejtékben úszik.

Túl nagy a csend. Nem hallok semmit. Mégsem merek felnézni. Ekkor érzek a tarkómban valami szúráshoz hasonlót, de nem tudok rá reagálni. Megbénultam. Mintha valaki beszélne, mégsem értem. Nem hallok a szavakat, csak a hangot. Elálmosodtam. Talán a félelem merített ki ennyire, nem tudom. Lehajtom a fejem a padlóra. Már annyi erőm sincs, hogy megmozduljak. A szemhéjam is egyre nehezebb. Mintha távozna belőlem az élet. A családomra gondolok, az otthon hagyott barátaimra. Majd lassan elsötétedik a világ.

Úton

úton – haladok erdőkön át
úton – megtettem utam javát
úton – kihalt táj, senkise vár
úton – csak fentről néz a madár

erdő – fái közt visz tova út
erdő – lüktető zöld alagút
erdő – kihalt táj, senkise vár
erdő – csak elrepül tovaszáll

úton – nem tudom, hova megyek
úton – lényeg, hogy itt ne legyek
úton – meredek rét, szaladok
úton – bújok és távolodok

Craz

A csend

Kerestem itt e kietlen Földön
Valami végső, nagy varázslatot,
Amikor minden elhallgatott.

S lelkeim lőn terhes titkok tára,
Mik, hogy vannak a világba'
Én tudom egyedül.

Kétvirág

Banán

Banánt eszek, csámcsogok,
Elfogyott a banán.
Még van lent kettő
A konyhában.
Hármat ettem meg.
Nem tudom, kell-e
Anyámnak a banán?
Mert ha kell,
Nagy baj van.
Mert éhes vagyok.

Lemenjek
A konyhába?
Megegyem a banánt?
Ez itt a kérdés.
Jó
nagy
darab
kérdőjel.

Kicsi

Smith

Helen

Lora nem gondolta komolyan, amit az előző este mondott, mert nem engedték el abba a buliba. De azért kimondta, mert nagyon haragudott.

„Gyűlöllek!” – Ez egy tinédzser szájából majdhogynem általános kijelentés, ha haragszik valamiért, de nem Lorának. Épp ezért, Helennek a szíve sajdukt bele.

Lora alapján véve nem egy rosszindulatú, bajkeverő lány. És mindent meg szoktak beszélni egymással. De most büntetésben volt, mert elhanyagolta a házi feladatát, és egy hatalmas intőt kapott érte a tanártól. Ezért nem engedték el abba a hétvégi házi-buliba, nem pedig azért, mert nem bíztak meg benne. Helen nagyon jól tudta, hogy Lora nem adná magát könnyen. Okos, érett, céltudatos lány, ugyanakkor megbízható is. Sosem tenné tönkre az életét egyetlen élvezetes éjszakáért.

„Gyűlöllek!” – visszhangzott Helen fejében ismét, aznap már sokadjára. Mégis, mi történt ezzel a lánnyal? Sosem viselkedett még így. Lora nem ilyen. Egy átlagos tini talán igen, de... ő nem. Sosem mondta még neki, hogy gyűlöl.

Talán fiú van a dologban. Lehet, hogy jár valakivel, csak még nem mondta el. Azon a bulin pedig minden bizonnyal találkozott volna. Igen. Csak ez lehet a magyarázat. Habár Lora az ilyesmit nem szokta eltitkolni. Tudhatja, hogy Helen elől nem kell. Elég modern ahhoz, hogy a megfelelő módon tudja kezelni a fiú-ügyeket, és Lora legalább ilyenkor ne úgy tekintsen rá, mint az édesanyjára, hanem úgy, mint egy barátnőre. Szóval, ha fiú lenne a dologban, arról Helennek tudnia kellene. De akkor mégis, mi baja? A menzese már két éve megjött, és most nincs is a hónapnak abban a szakaszában – olyankor szokott ugyanis kissé nyűgösebb lenni –, tehát ez is ki van zárva.

„A legjobb barátnőjével sem veszetett össze, hiszen a veszekedés előtti tíz percben ment el tőle, s mielőtt elbúcsúztak, összeölelkeztek” – gondolta elmerülve Helen, miközben a reggeliző asztalnál ülve kavargatta a délutáni kávéját.

Amíg Lora az iskolában volt, a férje pedig munkában, ő a mindennapi teendőit végezte otthon. Közben viszont egész máshol járt: Lora agyában kutakodott.

„Mi lellette ezt a lányt? Reggel csak mormogott valamit az orra alatt köszönés helyett, aztán elment. Semmit sem mondott a tegnapi estéről, még a reggelijét is otthagya. Ez nem rá vall” – gondolta.

Ha néha össze is kaptak valamin, Lora másnap mindig bocsánatot kért, még akkor is, ha rettenetesen nehezebbre esett. Most viszont...

Helen lassan, komótosan kortyolta, és nyelte le a kávé. Mire mindet megitta, az óra elütötte a hármat. Lora ilyenkor szokott belépni az ajtón, de most nem jött. Ahogy tíz perc múlva, és egy fél óra múlva sem. Pedig Helen már felkészült egy kiadós beszélgetésre a lányával. Ám úgy látszott, ez most elmarad. Sőt: lehet, hogy kezdhet aggódni? Ilyet ugyancsak nem csinált még az a lány. Ha tovább is maradt, mindig hazaszólt telefonon, hiszen van mobilja...

Helen szinte futva sietett be a nappaliba, felkapta a telefonkagylót, majd tárcsázott. De Lora mobilja nem csengett ki, helyette egy gép közölte, hogy a hívott szám pillanatnyilag nem kapcsolható. A nő ijedten csapta le a telefont.

„Úristen! Mi van, ha valami baja esett?!” – Aztán egy másik gondolat furakodott az előző helyére. – „Vagy csak meg akar ijeszteni, mert még mindig haragszik rám.” – Ezzel egyetértve bólintott egy

jelentőség teljeset. – „Biztosan így van. Azt hiszi, hogy majd sírova rohanok utána az iskolába. Azt hiszi, hogy túljárhat az eszemen. Okos lány, de engem nem ver át!” – mosolyodott el gúnyosan, aztán visszament a konyhába, és leült. – „Nem fogok utána rohanni. Majdcsak hazajön, és akkor majd megbeszéllem vele a dolgot. Hiszen mindig meg tudunk beszélni mindent. Most is így lesz.”

Az utolsó gondolatát éppen csak befejezte, amikor nyílt az ajtó. De nem Lora volt az, hanem George. A férfi egykedvűen sétált be az előszobáig, levetkőzött, majd bement a nappaliba tévét nézni.

„George is olyan furcsa mostanában. Alig szól hozzám valamit. Néha mormol valami: Szeretlek Helen-féleséget, aztán savanyú arccal fog bele valami teendőbe, vagy pedig elmegy itthonról. Az igaz, hogy egyetértett velem abban, hogy Lora nem mehet az intő miatt abba a buliba. Sőt: igazából ő mondta ezt Lorának a hátam mögött, én pedig csak rákontráztam. Csak az a furcsa, hogy nem szólt semmit azután, hogy Lora kimondta: „Gyűlöllek!” Hiába néztem rá, nem reagált. Csak könnyes szemekkel bámulta, ahogy a lányunk elrohan, aztán pedig bezárkózott a hálószobánkba.”

Helen most először érzett valami furcsát és nyomasztót. Hirtelen, mintha áramütés érte volna. Valamiféle „felismerés”, aztán pedig leperegtek előtte az elmúlt néhány nap eseményei.

„George hazajön a munkából, és nem néz a szemembe, még akkor sem, ha hozzám beszél. Lora sem figyel rám mostanában, mintha...” – Helen felpattant a székről, majd a legközelebbi tükörhöz rohant. – „Biztosan csúnya lettem!” – viharzott át az agyán, de nem így volt. Helen most is ugyanolyan szépnek látta magát, mint azelőtt. Visszasétált a székhez, és lerogyott rá. – „Valami baj van velem, érzem!”

George jött ki a konyhába, és egy kávé készített magának.

– Helen... – nyögte hirtelen a férfi, miközben mindkét keze megállt a kávéfőzőn, s úgy markolta azt a régi, sokat szolgált gépet, mintha össze akarná roppantani.

– George, mi bajod? – állt fel a nő aggódva, s a férfi vállára tette a kezét. A férfi megrázkódott, mintha egy jeges fuvallat zavarta volna meg, aztán fojtott zokogásba kezdett.

– Annyira hiányzol, Helen...

– George! Itt vagyok, drágám! – kiáltott rá zavartan a férfitra a nő, s próbálta maga felé fordítani, hogy átölelhessen. De nem tudta. Mintha az izmai minden egyes próbálkozásra egy láthatatlan falba ütköztek volna. A férfi hirtelen elengedte a kávéfőzőt, és berohant a hálószobába. – George...

Egy óra múlva ismét nyílt a bejárati ajtó, ezúttal Lora volt az. A lány egyetlen szó nélkül dobálta le a dolgait az előszobában, aztán a szobájába vonult. Helen besétált hozzá, és leült az ágya szélére. Lora hason fekve, az arcát a párnájába temetve zokogott. A nő már tudta, miért. Mindent tudott, és mindent értett. Szomorkásan elmosolyodott, és megsimította lánya haját. Lora egy pillanatra abbahagyta a sírást, és felemelte a fejét a párnáról, mintha figyelne, vagy hallgatózna. Aztán nagy szípirogások közepette felült az ágyon, hogy a nadrágja zsebéből előkotorjon egy papír zsebkendőt. Miközben az orrát törölgette, Helen halkán beszélt hozzá.

– Tudom, hogy nem hallasz engem. De nem baj. Az is elég, ha érzed: szeretlek, Lora. Egész nap... azon gondolkodtam, hogy mi lehet a baj veled – mondta, aztán egy ideges nevetés után folytatta. – De csak egy órája döbbsentem rá, hogy... Nem te vagy az, akivel nincs rendben valami. És nem is apád. Hanem... Én... – Újból felnevetett, de ezúttal majdnem sírásba torkollott a kacaj.

Megpróbálta összeszedni magát, még akkor is, ha tudta, hogy Lora úgysem hallaná őt sírni. – Már tudom, hogy mi történt. És tudom, miért nem tudtam még elszakadni tőletek. Szeretlek téged, kislányom. És... édesapádat is... De ezt neki már elmondtam, mielőtt hazajöttél. Most már, azt hiszem, elmehetek. Sajnálom, hogy így alakult. Hogy nem voltam elég figyelmes, és az autó sofőrje sem, amelyik elütött... De ez ellen már nem tehetünk semmit. Hát fogadjuk el! És kérek, ne mondd többet apádnak, hogy gyűlölöd. Neki is ugyanolyan nehéz most, mint neked. Legyél jó, ahogy azelőtt. Vigyázni fogok rád odaátrol, megígérem, kincsem... – Helen még egyszer, utoljára megsimította a lánya haját, aztán felállt az ágy széléről, és a pillanatok alatt megnyíló, sugárzó, fényes átjárón keresztül örökre kísértelt az anyagi világból.

Lora egy percre abbahagyta az orra törölgetését, és felemelte a fejét.

– Anya? – Ahogy nézelődött körbe a szobán, mintha egy röpke másodpercre valóban az anyját látta volna a könnyein keresztül egész alakjában, mosolygós arccal. Megdörzsölte a szeméit, hogy ne zavarják a könnyecseppek a látásban, de addigra eltűnt a jelenség. Ekkor George lépett be Lora szobájába.

– Apa! – A lány felugrott az ágyáról, és átölelte apját. A férfi megsimította a lánya fejét, majd egy csókot nyomott rá. – Anya...

– Tudom... – suttogta George elhaló hangon, miközben azon küszködött, nehogy zokogásban törjön ki ismét. Több szóra azonban nem is volt szükség. Sokáig álltak még ott némán, összeölelkezve, miközben Helenre gondoltak.

Az édesanyára és a feleségre, akit mindennél jobban szerettek.

VÉGE

(2010)

Zarándokút

Messzi tájak vad vizén
pajkos habon csónakom
meg-meginog szeliden,
Hullámok közt kutatom
agóniában önmagam.
– Mélybe akar rántani –
De a part még messze van.
A víz nem fog ártani...

Megbicsaklik kint a köd
Aláhulló hajnalon
Oh! Vérszívó üstököd
elsuhanó tempuson
meg nem találod. Önmagad:
vagy a harsány, vagy a szerény.
Összekotort csillámporból
Dísz leszel lelked egén.

Bugyoláld be vajruhádba
Levendulás illatod;
Hátrahagy majd már a pára,
ha te magad is hagyod
legyőzni. Talán félszegen
feszülsz a határ késének.
Pengeélen forgó Nappal
vért izzadsz az Estének.

De kérek!
Ne menj messze el,
Mert nélküled elveszek.
Húzd magaddal fűzfaágyon
azt a rémült gyermeket!
Tedd ki kérlek, erdő szélén
– Tán valaki felveszi –
Harmatos, csalóka nyáron
majd ökörré neveli.

Menj! El innen! Vidd magaddal!
Én part felé fordulok,
Mert meguntam innen nézni,
Hogy múlnak a nappalok
el. Oh! Sajogó koponyámnak
Nincsen írje. Írj nekem!
Hadd menjek már tovább innen,
tán nem ez a Végzetem!?

Úszva kúszok – ott a csónak,
Távolodik csak a part.
Örvénylik a víz mögöttem,
Jobbra tőlem kifacsart
hulla lebeg. A bal lezuhan:
Morgó vízesés a táj.
Merre menjen most a lelkem,
ha kiutat nem talál?

Kristályólyom

A tél hangja

A tél hangját hallgatom.
A házak közt sír a szél,
mint árva hegedű.
Megfagy a fák a dér.
Csendes a hóesés,
de mintha mégis hallanám,
ahogy az apró csillagocskák
táncolnak, pörögnek a légben,
mielőtt mind földet ér.
Roppan a jég a lábam alatt.
Reccsen néhány gyöngye ág,
amint a tél súlya húzza,
rázza vadul a szél
a hólepte almafát.
Minden vakító fehér,
a fagyos, éles levegőtől
megfájdul fejem.
Zsebre dugom fázó kezem,

de nem futok a tél elől.
Sűrű, ködös pára ront rám
a fáradt folyó felől.
A hidegtől könnyezik szemem,
felfelé fordítom tenyerem,
hadd lepje be a hó.
Hajamon csillog a dér,
lábnyomom eltűnik,
fedí fehér takaró.
Mint a halotti lepel,
mi testem takarja majd,
ha földi létem megszűnik.
De emlékezem majd a téltre,
mint andalító, halk zenére,
mi körül ölel csendesen
most, s akkor is talán,
mikor már mélyen alszom
a hólepte föld alatt
hideg téli éjszakán.

aniko22

A Nyakonöntött Próbagooblin Szolgáltatóház ajánlásával

1. Olta

Bánat-bús ollóval szabott történet ez, apuskám, igazi Tévedések baj-játéka – ha nem szeretnél lehervadni, ide se bagózz, azt mondom.

Szóval, ott lebzseltem a kávéházban, mint mindig, mikor egy teherkocsi acél-benzin-, és gumiteste káoszba gyűrte szegény, nyomorú Humbert-t – láttam a hullát, a kifacsarodott testét ennek a puhult entellektüellnek, láttam a halott szemekbe, arcvonásokba dermedt rémületet – szíven markolt az ergya Karma efféle megnyilvánulása, mindahány békésen elhunyt, Nirvánába olvadt léleknél erősebb hatást kelt egy értelmetlen halál, az élet-körforgás ilyen zaklatott vége-kezdetre – kérdezősködni kezdtem hát az odacsődülő bábész népség között, ki vagy mi üldözte ezt a szánandó lelket acél-sárhányó végzete elé? – ezt bogoztam ki a sebtiben összeszedett elbeszélésekből:

Monsieur Humbert Humbert és lánya alig egy órával előbb jelentkeztek be a közeli, olcsó szállóba – a nappal bölcsész-szakon tanuló recepciós lány később révetegen idézte fel az irodalomtudományok professzorát, meg lányát, azt az elbűvölő fruskát – Doloresnek hívták, tizenkettőtizenhárom lehetett, rozsdabarna hajú, napbarnított kis tündér, elragadóan állt rajta a fűzöld nyári ruha, möszjő Humbert pedig olyan kedves volt, olyan óvón karolta át a lányát...

A liftes fiúnak más volt a véleménye, őt – úgy látszik – nem kábította el a professzor deres halántéka, hollywoodi majom-jóképszerűsége – a borraivalót kevesellte, vagy az sértette büszkeségét, hogy a frufrus, egyenes hajú bakfis felé sem nézett?

A liftajtó kinyílt, möszjő Há atyáskodva ölelte át fél karral lánya vállát – mamzel Dolly pillát sem rebtentett, révedező tekintettel hagyta magát vezetni, csípő ringott, vászontopán tipegett – a liftes srác erektált, vöröslő arccal fókuszált a napbarnított bakfis-vádlík után – Beképzelt picsa! – morogta egy nem létező tükörképpel konzultálva – bizony, barátom, a boyok csak a Hiltonban számolják a borraivalót, a lepukkant garnikban beleolvadnak a szürke, málló tapetába...

Möszjő Humbert alig várta, hogy a csöpögő orrú, ványatag londiner lepakolja egyetlen kofferüket, és elhordja magát – Dolores, a hallgatag nimfa, az ágyra huppant, rugózott egy sort a fakóra mosott matracon, a ruha pántja lecsusszant válláról, melyet szeplősre csókolt a nap – barátom! Láttál már bakfist, aki nincs tudatában saját szépségének? – semmi koraérett magamutogatás, semmi megjátszott szűzieskedés, csók közben elkapott ajak, és „jaj, ezt nem lehet”-tekintet – az öntudatlan szépség ilyes megtestesülése volt Dolores, rebbenő pillái port kavartak fel vén-fásult szívekről, ajka újranelvezte a sok rossz látásába beleszáradt, sárgás öreg-szemeket... – Dolores ártatlan közönnyel tűrte, hogy möszjő Há mellé üljön és belecsókoljon rézszín pihés, nyúlánk lány-nyakába – bizony mondom, ha erre gondolok, eszembe tolul a gyanú: a gyermeki nyugalom és a Buddhák passzivitása egy tőről fakad.

A Szent Kisded békéje ült Dolly arcán – megvilágosodottak, a quattrocento faliképek angyalai, Szent Ferenc nézhettek így maguk elé – „mi dolgunk itt a világon, ahol csak átutazóban vagyunk?” – „a romlandó test ugyan, kit érdekel?”.

Möszjő Hát érdekelte, végigcsókolta Dolores nyakát, vállát, elidőzött a kulcscsont gödröcskéinél, foggal, vad harapásokkal cibálta félre a melltartó pántját, melynek fehérsége olyan jól mutatott a szeplőpettyes bőrön – himmancsa bekúszott a lány combjai közé, összeborzolta a rötös pelyheket, csípőig gyűrte fel a smaragdszín nyári ruhát – professzor Humbert Humbert-ről lefoszlottak a szerepek, nem volt már sem gondoskodó apa, sem beképzelt, spleenes utazó – üzekedő, nyomorú kanná változott.

Dolores végignyúlt az ágyon, fejlődőfélben lévő melle bimbója mennyezetnek meredt, apró, hófehér pamutbugyija, mint az ártatlanság fehér zászlaja, bokáján lógott – möszjő Há nadráglerúgva térdepelt nimfácskája fölé, merev falloszát, akár egy varázsvesszőt, végigvezette a lapos leányhas, a szeméremdomb és az épp, hogy kiütköző, bronzszínű bozót felett – pénisz hegyén erekciós csepp gyöngye húzott, makkját lassú, körkörös mozdulatokkal hozzádörzsölte Lolitája szeméremajkához – két kézzel a lány csípője alá nyúlt, megemelte a törékeny bakfis-testet, készen, hogy a rózsás-piros nyílásba vezesse vesszejét.

Ne vess ki, de azt mondom, Isten volt az, aki ujját bedugta a Szamszára nagy áramlatába – hogy az eszköz egy rühes szállodai detektív volt, aki a lyuk-hátán-lyuk, az intimitást csak imitáló fal egy részére tapadva premier plán pillantotta meg Humbert-t és kicsiny nimfácskáját? – mit számít az! – a lényeg, hogy a házihekus fellármázta az egész szintet, a szállodát, hogy pedofilt és perverzét üvöltve tódultak a zárt ajtó elé a vendégek és szállodai alkalmazottak.

Mire az ajtó ríva engedett az ütéseknél, és kifordult sarkából, a szobában már csak a félmeztelen Dolorest találtak a betódulók – az ablak tárva, möszjő Humbert kiugrott a szomszéd féltetőre, ahonnan a tűzlépcsőn lerobogott az éjszakai, hideg fényekkel kivilágított utcára – fél kézzel nadrágját tartva, üldözőit sarkában tudva, nyüsztve rohant a sarok felé, ahol már várt rá fém-, és gumi-végzete, a fékcsikorgással aláhúzott halál.

A kávézótól visszafelé haladva csavartam fel professzor Há Ariadné-fonalát – a garniszálló halljában már kisebb tömeg gyűlt össze, és mire a lépcsőn felcaplattam a negyedikre, a zsaruk kék lámpái bevillogták a hotel környékét – Humbert betört ajtajú szobáját könnyen megtaláltam, némi lökdösődés árán, sajtóigazolványom felmutogatva sikerült is bejutnom – a házidetektív, boyok és lakók háta és döbent csend fogadott.

Mire ez a hallgatás, miért állják körül szegény lányt, és ha már körbeveszik: miért nem vigasztalja senki? – Dolores

A Nyakonöntött Próbagooblin Szolgáltatóház ajánlásával

magán-Nirvánája közepén, légüres térben üldögélt, tekintetéből hiányzott minden zavar vagy ijedtség – fél kezével ruháját igazgatta, fél kézzel mellét takarta – gyermeki pillantásával észvesztő kontrasztban ütközött ki nyakán felrepedt bőre alól testének pneumatikus rendszere, az áramkörök, szintetikus izmok hideg logikája.

– Egy kibaszott android – motyogta a házizsaru, a lányról az ablakra emelte tekintetét, arcára kiült a kérdés: de hát miért menekült el ez a szerencsétlen? Robottal hetvegni perverz, de büntetni nem büntethető – miért hát?

Ne vess ki, haver, de én – azt hiszem – megfejtetem a rejtélyt – elég volt belenézni Dolly Nirvánába-meredő, ártatlan szemébe, hogy tudjam, amit Humbert is tudott – mondhat bármit a törvény, ez egy kislány – Dolly-Lolita érző, gyermeki lény, túl a mi hús-börtönünk korlátain – tiszta szellem, akit bűn bemocskolni – szegény, nyomorú Humbert is inkább a menekülést és a teherautó-anankét választotta, mintsem hogy leleplezése után még egyszer Dolores elé kerüljön.

Áttörtem a jótét lelkek sorfalán, leguggoltam az ágy mellé, Lolita mellé, és a lány vállára borítottam zakómat – azt hiszem, ezt a tettemet – ha mást nem is – a javamra írják a túlvilágon – aztán megérkeztek a zsaruk, és bekísértek minket az őrszobára.

A továbbiakról nincs sok mondanivalóm – a dekások megállapították, hogy Dolores egy au-pair-modellből alakították át, a mesterséges intelligenciáját felülírták, nemi szervet, fanszórteret és mellbimbót kapott – a megoldások és a felhasznált anyagok alapján valószínű, hogy Dolly egy apró kiber-manufaktúrában született meg – hogy hová tűnt, nem tudom – a zsaruk lefoglalták, majd kormányservertől-kormányservig dobálták, míg végül Loli-Dolores eltűnt, akár a vízbe dobott kő.

Humbert professzor ügyét bűncselekmény hiányában lezárták – a hivatalos verzió szerint möszió Há pillanatnyi elmezavarában vetette magát a teherkocsi elé – én tudom az igazat.

Mostanság, ha pénzem és időm engedi, a kiber-manufaktúrákat járom sorra – keresem azt a programozót, aki életet lehelt a közönséges au-pair-androidba, méghozzá tiszta, ártatlan életet – ha Dolores békés tekintetére gondolok, érzem, hogy hív, csalogat a kiberműhely Mennyei Harmóniája – ilyenre csakis egy zen-mester képes.

Ha megtalálom, ráveszem, teremtsen meg a saját Lolitámat.

Para Celsus

<http://fungerilla.com/images/cool-amazing/female-robots/female-robots23.jpg>

HomoErgaster

RETROMOZIK

avagy: élmények a múltból,
a jelenben

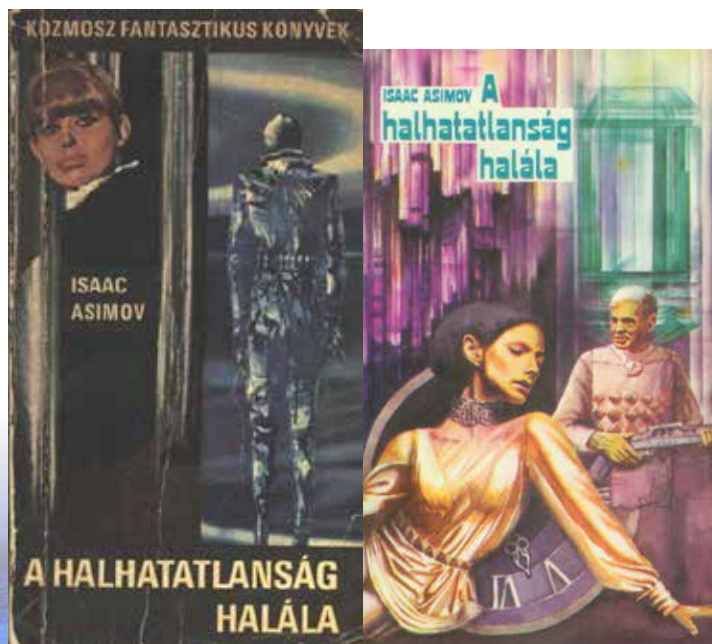
(Ellentétben a you tube-on fellelhető divatos kritikákkal ez nem fikázás!)

A halhatatlanság halála 1976-ból, Rajnai András filmje

A YouTube-ra utalást azért írtam az alcímhez, mert az Alkonyatokat, és más filmeket elemző szellemes Hollywood Hírügynökség mintájára beindultak az emberkék, és fikáznak mindent... jól, rosszul, de nem biztos, hogy okkal. Már csak az életkoruknál fogva sem tudhatják milyen volt a digitális kor előtti lét, és nincs megfelelő rálátásuk a teljesítményre, amit az adott korban egy sci-fi film elkészítése jelentett. A mindenütt jelenlévő kommunista cenzúra különösen a kultúrát sújtotta. Totális állami ellenőrzés alatt volt a könyv-újság kiadás, a filmterjesztés, és a zenei élet. Ebben az információszegény közegben bizony az ember örült a Rajnai-féle sci-fiknek is, de nagyon! Údító változatosságot jelentettek a szocreál közepette.

Tehát elsőnek az *Isaac Asimov* művéből készült **A halhatatlanság halála** a téma. Mindjárt hagy szögezzem akkor most le: fejet kívánok hajtani *Rajnai András* és csapata munkássága előtt! Egy olyan korban, amikor még nyugaton is gyerekcipőben járt a háttérvetítés, gyakorlatilag föltalálták a speciálisan magyar változatát. A laptopok, és xpériák korában ezt persze könnyű alábecsülni. Mikor ez a sorozat – a televíziós mesék felnőtteknek – melynek a tárgyalt film az egyik része, futott a televízióban, még a VHS is méregdrága újdonság volt. Élénken emlékszem rá, midőn az akkori egy televízióban bejelentették a csúcskategóriának számító videokamerák beszerzését.

Asimov könyve 1955-ös kiadása jelent meg magyarul a kozmosz fantasztikus könyvek első köteteként. Az ebből készült filmet kölyökként láttam egy nyaraláson, ahol a szálló összes vendége közül egyedül én maradtam fenn, a film kedvéért, a kései kezdés okán. Akkoriban nem volt ismert a nyugati időutazásos irodalom hazánkban, szinte az egyedüli volt Asimov könyve.

Nem mesélném el a történetet, ugyanis úgy vélem a kritikus barátunk nyomán mindenki olvassa el a könyvet – szem előtt tartva a dátumát: 1955 – majd tudatosítva magában a '70-es évek végi, '80-as évek eleji miliót, tekintse meg a filmet. Az még fontos szempont lehet, hogy a filmet a **Star Wars** előtti korban alkották, konkrétan: 1976-ban! Vagyis akkor, amikor *George Lucas* a sztorija harmadik, kínlódva megszült verzióját még éppen próbálta filmre vinni! Egy biztos: a **Star Wars**, **Jurassic park** nyitányai voltak egy folyamatnak, amely teljesen megváltoztatta a filmkészítést. Rajnai filmje viszont ezek előtt született. Mind szemlélete, mind kivitelezése ezt az időszakot prezentálja. A díszletet, és eszközöket a szocialista kor adott lehetőségeiben dolgozták ki, máshonnan tudom: sziszifuszi munka volt. A 1974-ben általa megalakított elektronikus kutatócsoport egyfajta szocialista sci-fi hullámot indított el a tv-ben. Ami addig lehetetlennek látszott, egyszerre lehetségessé vált. A **Pirx pilóta kalandjait** 1973-ban készítették, az volt a főpróbája ennek a technikának, a siker – mert bizony az volt ám, sőt kölyökként én még rosszat is álmodtam miatta anno! – meghozta az áttörést. 1973 gondoljunk csak bele, Lucas első forgatókönyv változata csak '74-ben készült el! Egy másik, azt hiszem lengyel Pirx film későbbi dátummal, csak egy kicsivel jobb, mint Rajnaiék filmje, de csak azért, mert legalább vannak benne valós, létező helyek-épületek, stb... Ráadásul ez a film csak egy történetet mesél el, a „Tárgyalás” címűt, míg a magyar sorozat megpróbál egy vertikális horizontot adni az egész kötetről! Mind a Pirx, mind A Halhatatlanság halála teljesen stúdiómunka, végig háttérvetített képek között mozognak a szereplők. Ez akkor merőben szokatlan volt, nem csak technológiailag, de a kor gyakorlott színészeinek is. A tetten érhető sutaságok, valószínűleg ebből erednek, a színészek teljesen üres „placcon” mozogtak, és csak halovány sejtelmük volt arról, mit fognak „látni” a kész filmben... de az is lehet, hogy lila gőzük se volt! Még a mai színészeknek is gondot okoz néha a virtuális képekben mozgás, speciális tapasztalat, és nagyon gondos koreográfia kell hozzá. A sajátosan magyar szocreál stílusú filmek, élükön a Pirx-el, és Asimov „techno” sci-fijéből készült filmmel úttörők, és filmtörténeti kuriózumok. Fikázásuk véleményem szerint a döglött oroszlán rugdosása, olyanoktól, akik nem találkoztak vele élve.

Az érdekes filmtörténeti csemege megtekinthető itt:

<http://www.youtube.com/watch?v=Bpv5wdeYPXQ>

A film fikázása pedig itt:

<http://www.youtube.com/watch?v=LoA6kKzhxWU>

A DVD, és a VHS Predator közötti különbség

„– Most ölték meg az egyik túszt, támadunk!” – *Arnold Schwarzenegger* eme híres kijelentését a **Predator** c. filmből azért idézem, mert akármilyen verzióban láttam eddig, az ezután következő akció, mindegyikben meg volt húzva. Ez annál megdöbbentőbb, mivel semmi olyan nincs az eredetiben, ami ne férne el egy ilyen filmben. Először magam is kételkedtem magamban, és többször is megnéztem a kérdéses részt DVD-n. Mindig hiányérzetem volt. Ezután előástam a VHS kazettáról digitalizált harc jelenetet, és azt is megnéztem. A sokkal rosszabb minőségű, elmosódott felvételnél azonban nem volt hiányérzetem, teljes volt az élmény. Döbbenet vettem tudomásul, hogy megvágták. Az első gondolatom az volt: lehet, hogy csupán fel akarták pörgetni az idegen megjelenése előtti részt, és rövidítettek. Mivel ez egy önállóan is működő akciófilm-betét, egy másik, nagyobbban, így tulajdonképpen meglopták azokat, akik ismerik a VHS korból is. De a

többieket is, akik persze nem is sejtik, hogy átvágták őket. Tudom bizonyítani az állításom, mivel a videó szalagról megmentett jelenet most már fönn van a neten, az alábbi linkeken mindkét változat megnézhető, és letölthető.

A mozi ikon a mai napig működik, jelenetről-jelenetre lehet benne csemegézni, de amiért a túszharcot átörgetem, vagy félszívvel nézem, az a rossz szájíz, amit a jelenet hiányossága hagy maga után. Ha tévében, ha DVD-n nézem, bizony a túszzabadtási kísérlet harc jelenetei meg vannak ollózva! Vettem magamnak a fáradságot, és elkezdtem összehasonlítani a VHS, és DVD változatot ennél a résznél.

Az első eltérést a startolni akaró helikopter szétlövésénél találtam. A VHS változatban az égő helikopterből kiugrik egy lángoló ember, és üvöltve összerogy. A DVD változatban ezt kivágták. Rögtön ez után egy állás felszámolása következik, rövid tűzharc után Duch embere gránátot lő az állásba, robbanás. A VHS változatban látjuk a lángolva kirepülő embereket, a DVD-n nem, csak a robbanást, rögtön utána már egy másik akciórész van. Folytatódik a harc, a következő állás felrobbantása után az indián származású katona, Billy közelről szitává lő három embert... mármint a VHS változatban. Mert a DVD-n ez nincs! Ezen a ponton felülbíráltam a korábbi vélekedésemet, ez nem pörgető rövidítés, hanem olyan mint a kereskedelmi csatornákon előszeretettel alkalmazott képmutatató, és a film közönségét lenéző, öncélú cenzúra! Ezután Duch egy baromi nagy késsel kapásból odaszegez egy embert egy faoszlophoz, az mondja „viccesen” közben: „Ott maradsz!” Ezt a DVD-n kivágták! Miért is? Nem folyik vér, nem látunk beleket, még csak égni se ég senki! Ráadásul ez afféle zord harctéri poénkodás, ami dob a filmen! Vajon melyik nyálas cenzor nem bírta ezt gyomorral? Ráadásul ezek a kivágott részek fontos folytonossági elemei a szemünk előtt zajló akciónak! Kár, hogy a kotnyeles „szakértő” cenzuramániások nem kímélték ezt az ikont se.

Remélem azért van olyan verzió közkezen, amibe nem folytak bele ezek a saját agybajukat másokra kéretlenül rátukmálók. Képtelen vagyok megemészteni, hogy amit '87-ben a közönség elbírta, azt most miért nem? A film eredetiben életem egyik legnagyobb korai akcióélménye, elegyítve a fantasztikummal, mégpedig olyan rafinált módon, ami szerintem még ma is ritka. A kommandó tagjai, élükön Duch Shafferrel csupa két lábbal a földön álló realista harcos. Nem csoda, ha kissé elvesztik a fonalat a földönkívüli ellenséggel szemben. Mindannyian a saját modorukban veszik fel a kesztyűt, és a harcot a Predatorral. Ezek filmtörténeti ikonok '87 óta. Kedvenceim az automata fegyveres erdőritkítás, a rajtaütés a gerillákon, ami miatt írni kezdtem, és természetesen a végső harc Duch, és a Predator között.

Vannak olyan ismerőseim az idősebb generációkból, akik anno a Szentesi Videó Klubban tagok voltak – a kölcsönzős korszak előtt, amikor még ritkaság volt az otthonokban a videomagnó – ők nagyon szerették ezt a filmet. Igazi nagy sláger volt akkor. Én is baromira örültem neki, mikor a „From beyond” c. Lovecraft feldolgozással egy kazettán megszereztem. A From beyond szintén kultikus '80-as évekbeli borzalom – a digi kor előtről való tömény make-up szörnyűség – tökéletes párost alkotott Swarci akció-sci-fijével.

A két változatot az alábbi linkeken lehet elérni:

VHS: <https://vimeo.com/84949677>

DVD: <https://vimeo.com/84949676>

A Mester és Margarita (Maszter i Margarita)

10 rész, színes, fekete-fehér, magyarul beszélő, orosz tévéfilmsorozat, 500 perc, 2005

Bulgakov ebben a műben hátborzongató világot mutat be: a Sátán szabadon garázdálkodik, és Jézus-Jesua tulajdonképpen elbukott, mivel nem támadt fel testi valójában.

A Mester és Margarita a világirodalom fajsúlyos műve, főleg azért, mert az író, Mihail Bulgakov, tekintettel a szovjet titkosrendőrségre elégette a kéziratot, majd újraírta emlékezetből. Talán ezért van az, hogy a „Mester”, a Poncius Pilátusról szóló regény írója közli a gonoszság szellemével, akit mindenki csak Messire-nek szólít, hogy elege van belőle, és nem akar többet írni. „Meggyűlöltem... Túlságosan sokat szenvedtem miatta.” – így a Mester. Utólag próbálták, vagy talán még most is próbálják véglegesíteni a szöveget, mert több változat, részletek különbözőképp maradtak fenn. Innen van a történet elhíresült szállóigeje: „A kézirat nem ég el!” A film egy kissé értelmezi is Bulgakovot, mert ezt a spirituális mondanivalót – ami nem csorbul – könnyed antisztálinista vígjátéki elemekkel dúsítja. Ami az irodalmi elemzések fényében nem is csoda. Ezek szerint Bulgakov fő művészi célja, nem csupán a társadalom torzulása a terror légkörében, hanem maguknak a „tudatképződményeknek a megjelenítése” a „világhegemóniára törő birodalomban” ...phúha, súlyos mi?

A filmfolyam DVD-n három lemez – videoszalagon a TV-ből anno legalább öt, vagy még több kazetta, attól is függött, normál

sebességgel, vagy „lassítva” (ebben az üzemmódban több fért a szalagra, de rosszabb minőségben, pld: 4 órás szalagra 8 óra – mint most az mlp az asztali felvevőkön) vette fel az ember – mp4 telefonos formátumban a YouTube-ról letöltve a 10 rész 1.71 gigabájt. Míg hangoskönyvön Szilágyi Tibor előadásában mp3 formátumban egy CD.

Az nyitó epizódban a '30-as években Moszkvában, egy Jézusról folytatott materialista dialógusba csöppen bele „Woland” professzor (aki maga a Sátán természetesen!) a feketemágia külföldi – német? Angol? – tudora, igazolja is magát útlevéllel meghívóval stb... konzultációra érkezett Moszkvába egy ritka kézirat okán. Vagyis ő a „konzultáns” aki egyes szám első személyben meséli el a két derék szovjet polgárnak Jézus jelenését Pilátus előtt, kiakasztva ezzel az éber elvtársakat. A Moszkvai „TÖMEGÍR” elnökét, Berlioz elvtársat ezután nem sokkal elüti egy komszomolista leányzó a villamossal, levágja a fejét. A keménykedő bolsi költő – „Hontalan elvtárs” – pedig a diliházban köt ki. Ideális kezdet! Hajmeresztő, és komikus események után Margarita Mester szerelme a Sátán királynője lesz, mivel ezt vérvonala – ami királyi – lehetővé teszi, no és el is vállalja. Ezután fogadja az alvilág urának bálján megjelenő „vendégeket” csupa elkárhozott gazembert, akik „el vannak ragadtatva” tőle... hmm ő is, bár kissé láthatóan kényelmetlen számára a vas hacuka, amit viselni kénytelen, és vérzik is szolidan itt-ott. Állja a sarat. A bál csúcspontja amikor a TÖMEGÍR elnökének levágott, és ellopotott fejéből, azaz a lecsupaszodott, és díszes serleggé vált koponyájából iszik a sátán. Megfelelő vég egy intrikus materialistának. Egy másik intrikus, és besúgó – az NKVD ügynöke – szíve véré, Azazel lövése nyomán. Ezután a Sátán hálából teljesíti Margarita kívánságát, és visszaadja neki a szerelmét, a Mestert, az író. A Sátán bálját, és előtte a boszorkányszombatot mindazoknak ajánlom, akik szeretik a misztikus, borzongató látványt, és zenét... „el lesznek ragadtatva”.

A matéria síkján Sztálin-, és Lenin-képpel a háttérben folyik a kihallgatás, és a derék államvédelmiseket a gutaütés kerületi. Az egyiknek írásos igazolása van Behemót aláírással – egy meztelen vámpírlány gépelte! – hogy „szállítóeszköz” minőségben részt vett a Sátán bálján, a másik bevallja, hogy három napig vámpírkodott, stb... abban viszont a gyanúsítottak megegyeznek, hogy követelik egy jól őrzött páncélszekrénybe zárásukat! A szovjet ideológia sarokpontja a korlátolt görcsös, és könyörtelen ateizmus. Bulgakov ebben a művében ezt az emberellenes társadalmi tendenciát jól tökön rúgja, amikor szatirikus eszközökkel gúnyolja a vulgármaterializmust. A film készítői, erre tesznek még rá egy lapáttal, nagy élvezet okozva ezzel a műértő közönségnek. A mű fontos üzenete: az abszolút rossz, és az abszolút jó, az abszolútban azonosak! És nem kizárt közöttük a diplomáciai kapcsolat sem. Jesua legfontosabb tanítása, az utolsó a kereszt előtt: „a legnagyobb bűn a gyávaság...” Ezzel aligha lehet vitatkozni. A mű több rétegu, én most csak a két fő réteget említem, mivel a filmben is ez a legfeltűnőbb. Az egyik: a „jelenidő” a harmincas évek Moszkvája, míg a másik az ókor, Pilátus, és Jézus ideje. Ezekkel szoros összefüggésben van egy másik struktúra: a regény a regényben. Ugyanis Jesua, és Pilátus történetét vagy a Messire meséli el két-két elvtársnak egy Moszkvai padon, az árnyas fák alatt, vagy Margarita olvassa a Mester regényét. A végén a két szál egybeér, amikor a Sátán felszólítja a Mestert, hogy fejezze be a regényt, ami annyit tesz, hogy Pilátusnak megbocsáttatik, és szabad lesz.

De előbb még Behemót, és Korovjev vidáman hazavágják az 50-es számú lakást (Berlioz elfoglalt lakásrészét, ez a szocialista lakásvizonyok kemény paródiája. A magyaroknak ezt nem kell bemutatni) – a kiakadt NKVD-ekkel Behemót kémfilmeket parodizáló jellegű lövöldözést provokál – majd egy luxusáruházat, ahol Korovjev „forradalmi” beszédet tart a drágaság, és kivételezés ellen, aztán végül a „TÖMEGÍR” előkelő éttermét is felgyújtják, szintén a túlbuzgó NKVD közreműködésével.

A filmváltozat egyik számomra nagy csemegéje, amikor a sztálini NKVD megpróbálja értelmezni azt, hogy a Sátán és cimborái Moszkvában garázdálkodtak, sőt megmgyarazni! Ezt hiába is keresnénk a könyvben... én legalábbis nem emlékszem ilyen részre. Ez a

film bónusza. Az NKVD által szervezett konferencia materialista magyarázattal szolgál az epilógusban az eseményekre. E szerint a Sátán egy hipnotizőr banda vezetője! Remek móka ez, a korabeli szovjet propaganda szellemes kifigurázása!

A Mestert, és szerelmét Maragritát Jézus kérésére (a volt adószedőt küldi hozzá!) a Sátán magához emeli – megdicsőülnek. A Messire kérdésére, hogy miért nem ő veszi magához, Lévi Máté azt válaszolja: Nem érdemlik meg a fényt, de a nyugalomra igen. Így lőn, Hontalan elvtárs is meggyógyul, bár a teliholdkor fura álmai vannak. Sőt Judea kegyetlen helytartójának Pilátusnak is megkegyelmez... no nem a Messire, a könyvben a Mester, míg a filmben Margarita. Kétezer évnyi alvás után végre találkozhat Jézussal a hold felé vezető fényösvényen...

Nem semmi, erősen ajánlom, mind a cenzúrázatlan könyvet, mind a filmváltozatot! Nagy élmény!

rendező: Vlagyimir Bortko
író: Mihail Afanaszjevics Bulgakov
forgatókönyvíró: Vlagyimir Bortko
zeneszerző: Igor Korneljuk
operatőr: Valerij Mjilgaut
jelmeztervező: Nadezhda Vasilyeva

szereplő(k):

Anna Kovalcsuk (Margarita)
Alekszandr Galibin (Mester)
Oleg Baszilasvili (Woland professzor)
Vlagyiszlav Galkin (Ivan Bezdomny)
Kirill Lavrov (Pontius Pilate)
Alekszandr Adabasjan (Berlioz)
Alekszandr Filippenko (Azazello)
Aleksandr Abdulov (Korovjev)

Menekülés New Yorkból, és Los Angelesből John Carpenter filmjei

A **Menekülés New Yorkból** – a fiktív 1997-es évben történik – legelőször hangalámondásos VHS-en láttam, miután nálunk is a nyolcvanas évek kultikus filmje lett, jogosan. A filmidő '97-es éve azért '81-ben biztonságosan messzi jövőnek látszott. Senki se gondolta, hogy milyen gyorsan itt lesz. Az 1974-es sci-fi, groteszk-vígjáték, a **Sötét csillag (Dark star)** rendezője, producere, egy olyan mozi alkotott, ami beépült a kultúrába.

John Carpenter jócskán megelőzte korát, amikor az 1981-es, **Menekülés New Yorkból** c. filmjében börtönszigetté tett egy egész városrészt, ami rímelt a jelen amerikai helyzetre. A húzásával a **Mad Max** történetek utópisztikus világára hajazott, némi börtönfilm feelinggel. A nyolcvanas évtized elején ezzel megadta az alaphangot, követője is akadt elég sok. Ilyennek tartják többek közt a **Fortress**-t, és a **Menekülés Absolomból**-t. Carpenter filmjeit a rendezés, történet, színészek, zene összhangja jellemzi. Ezekből az alapokból született a mozi, amit képtelenség a hagyományos közönség filmek közé gyömöszölni. A **Menekülés New Yorkból** volt már minden: hidegháborús akciófilm, városi western, B-kategóriás sci-fi, Kurt Russell akciófilmje rajongóknak. Bár vannak benne poénok is, ez bizonyos vélekedésekkel ellentétben nem egy vígjáték. A **Menekülés New Yorkból** egy sűrű üzenetű alkotás. A témái: árulás, hazaszeretet, elvek, szabadság, és elnyomás. Ez egy sötét tónusú filmtörténeti jelentőségű remekmű.

A rendező az akkori divatnak megfelelően egy anarchista-punkos jövő, és a fasisztoid államhatalom párhuzamát vitte vászonra, kissé *George Orwell* után szabadon. Az alkotás a VHS korszak egyik nagy filmje, van benne minden: lövöldözés, száguldozás, furfang, vagyis cselek, ami a cselekményt se lasítja. A Kurt Russel által életre keltett Snake Plisskennek véges idő alatt kell teljesítenie a küldetést: kihozni az államok elnökét a szigorúan őrzött börtönvárossá lett New Yorkból. Ez a visszaszámlálás az artériájába fecskendezett miniatűr bombáé. A vonakodó hős csakis a zsarolásnak engedve megy „önként” oda, ahová amúgy is számúznék. A bevezető hideg női hangja

(*Jamie Lee Curtis!*) vázolja a történet előtti eseményeket. A zsaroló hatalom szerepében jutalomjátékát adja *Lee Van Cleef*, aki amúgy a spagettiwesternek emblematikus figurája volt. Az őszülő parancsnok, Hauk szerepében brillírozik, az egykori Angyalszem (A Jó, a Rossz, és a Csúf) egy visszafogott, mégis erőteljes játékban. Amikor Hauk megemlíti Leningrád elfoglalását, a Snake-vel folytatott vitájában, az igazi hidegháborús csemege. Mi itten anno legfeljebb a Galaktikában olvashattunk ilyesmit, de persze szovjet szemszögből, az imperializmus elpusztításáról. (Egy novelláról van emlékem, amiben a főhős visszaemlékszik az utolsó háborúra.) A világ éppen belépett abba a milióbe, ami két évvel később majdnem véget vetett mindennek (az 1983-as válság!) „A Gonosz Birodalma.” Utána lehet nézni, így hívta *Ronald Reagan* a Szu-t. Ennek az államnak a szívében levő város fiktív ostroma tökéletesen illeszkedik Snake elképzelt múltjába. Bár egyáltalán nem derül ki hogyan vesztette el a fél szemét, nyilván Leningrádban, és azt sem tudjuk meg, miért retteg a tüktől... bár a fantáziadúsabb egyéneknek ez nem lehet probléma.

A neten fönny van egy kimaradt jelenet a film elejéről. Ez a „deleted scene” sem ad igazi támpontot, csak egy fölvezetés, ami a rövidítés áldozata lett. A többiek közül, pld: a New York-i taxis vidám megformálója pedig nem más, mint *Ernest Borgnine*, akit még a **Bosszúvagy 3**-ban is láthatunk hasonló szerepkörben... értsd: a főhős segítője. *Donald Pleasence* alakítja az államok elnökét, akit Plissken-nek meg kell mentenie. Meglehet ez a név nem sokat mond az olvasónak, pedig az epizódszerepben egyébként szerény véleményem szerint zseniális színész nevéhez jó pár érdekes filmes alakítás kötődik. Ha tudatosítjuk magunkban, hogy ő a „főnököt” a gonoszság pszichológiájára oktató, „nein”-ozó „doktor” a *Bud Spencer-Terence Hill* páros „Különben dühbe jövünk” c. időtálló filmjében, akkor már meg is adtuk a kellő tiszteletet ennek az érdekes színésznek.

A figurája összetetten viselkedik: hagyományos vezetői szerepkör, aztán a megalázott fogoly az elmebeteg Herceg (*Isaac Hayes*, a kor ismert fekete énekes) prédája – az Elnök megdicsőülve mármár krisztusi figura, hiszen kereszt alakban kifeszítve túrnie kell a Herceg kegyetlen játékát. A végén azonban szitává lövi a kínzóját, amúgy régimódián. Elgondolkodtam rajta: milyen szerencse, hogy ez a film 1981-ben készült! Ha mai lenne, akkor nem Hayes szuggesztív figuráját csodálhatnánk, hanem egy klisées papíros ízü, kék szemű, sápatag nácit. Ez a film egy férfifilm, a nők mellékszereplők, akik fel- és eltűnnek, csupán dekoratívak. *Harry Dean Stanton*, a „Brain” szerepében pedig kedves ismerőse mindenkinek az első *Alien* filmből. John Carpenternek azonban az abszolút kedvenc színésze Kurt Russel, ő volt a főszereplője a rendező kultikus horrorjának: **A Dolog**-nak is. E filmek előtt a színész egyszer még Elvis bőrébe is belebújt. A sikeres küldetés után hősünk fáradtan elballag, miután adott még egy fricskát a hatalomnak. A **Menekülés New Yorkból** ma is élvezhető, igazi retro-mozi.

A két rész között nem kevés idő telt el, nem csak a filmidőben, de a valóságban is. Ennek oka az, hogy Carpenter sokáig hezitált, ám de a filmjeinek a sorozatos buktája meggyőzte egy folytatás

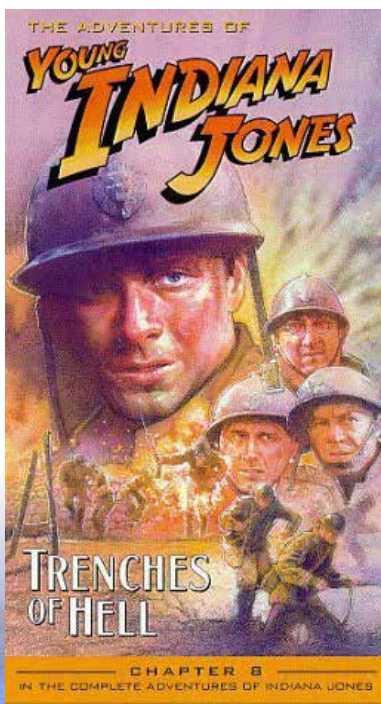

szükségéről. A hazai mozikban az „**Escape from L. A.**” nem volt látható. Szerencsére DVD-n hozzá lehet jutni.

A **Menekülés Los Angelesből** 2013-ban játszódik, ez némiképp itt 2014 januárjában pikáns jelleget ad az 1996-ban készült filmnek, ami ugye a menekülés New Yorkból fiktív történeti dátuma előtti év! Talán egyszer láttam a tévében... asszem. A DVD élmény rengeteg újdonságot hozott, és arra gyanakszom azért, mert mégsem láttam. A felállítás hasonló, a küldetés is. A különbség az, hogy a földrengéstől szigetté vált Los Angelesbe kell bemennie Snake-nek, egy kütyüért, amivel áramtalanítani lehet a civilizációt. És lőn: a végén Snake Plissken, miután beütötte a világméretű – stílusosan 666-ot – kikapcsolja a Földet. Jó éjt emberiség, lehet előlről kezdeni mindent. Ámen. Bár a kritikusok lehúzták, a Jurassic Park utáni közönség már fanyalgott, azért jó kis film ez. A rendezőnek több pénz állt rendelkezésére, amit igyekezett elkölteni fapados speciális effektekre, meg dirr-durra. A kor nagy mozijai visszaköszönnék benne **T-2, Emlékmás**, de még a **Volt egyszer egy vadnyugat** is – Carpenter western filmet is szeretett volna csinálni – ez a párbaj komikus is, mert Snake nem csak kinyírja, de át is veri az ellenfeleit. Van itt minden: motoros üldözés – Snake-re egy lovas lövöldöz! –, szörfözés szökőáron, repülés sárkányrepülővel, árulás-pálfordulás, mégpedig többszörös, stb... A kritika állandóan összehasonlítgatta az első résszel, ami fölösleges. Ez egy folytatás, egy kultuszá lett film újrája. Ráadásul vicces is a maga módján, nem harsányan, másként. Van aki szerint ez tulajdonképpen egy paródia. Igazából nem lehet ezzel se vitatkozni. Mindenesetre retro a javából! Állítólag Carpenter, és Russell közösen tervezgetnek egy harmadik folytatást is, Menekülés a Földről címmel! Érdeklődve várom ezt az esetleges harmadik részt. Ha trilógia lesz, abban nem színvonalbeli áttörésre lehet számítani. Inkább filmtörténeti csemege lesz.

Az Ifjú Indiana Jones TV-sorozat 8-ik epizódja

Ez a produkció előkelő helyen tartózkodik az: „életem legnagyobb traumatikus filmélményei” megjelölésű exkluzív díszpályában. Olyan illusztris vendégekkel van ott, mint mondjuk a klasszikus Star Wars trió, az **Alien** - Nyolcadik utas: a halál, vagy például a **Psycho**. Maga a sorozat is nagyon jó, én kétféleképpen láttam. Anno a TV-ben egy félszemű öregúr bevezetőjével kezdődött mindig, aki nem volt más, mint az idős Indy. Valószínűleg ezzel valami probléma adódott, mert a későbbi újranézéskor, már nem volt benne az öreg. A TV vasárnap délelőttönként adta, és nem minden részt láttam akkor. Konkrétan a nyolcadikat sem elejétől, ám az a jelenet, ami szilárdan az előbbi pályában tartja, kapásból olyan hatással volt

rám, hogy megírtam az: „Egy francia halála” c. metafizikus horrorviziómat.

Ez év augusztusában lesz 100 kerek esztendeje, hogy elkezdődött az első világháború. A Lucasfilm és **Steven Spielberg** közös produkciójának 8-ik részéről az a véleményem, hogy az ebben látható harctéri jelenetben, a belga-francia támadásra következő német ellentámadásnak hangulatilag, vizionárius-pszichológiai hatásában azóta sincs méltó kihívója! Sem a megelőző idők, sem a sorozat utáni más filmekben nem láttam hasonló, démoni erejű képeket a huszadik század nagy rémületéről: a vegyi háborúról. Nincs párja még itt a digitális korban sem, az olyan filmek sem körözik le, mint a „**Forbidden ground**”, vagy „**Hosszú jegyeség**”. A Forbidden ground-ban azért a gáztámadás már ütős, és gyomor kell hozzá, de nem a gáz miatt, és csupán két angol hajmeresztő kalandjaiban. A 8-ik epizódban van közelkép a gázhalálról, de nagyon „lightosan”! A belga haldoklása igen messze van attól milyen az igazi katonahalál a mustárgázban. Valójában vért, meg minden mást okádtak, fölül-alul a szerencsétlenek! Nagyon csúnya volt a dolog. A babérkoszorút nem a horror miatt kapja, hanem a máig példátlan tömegjelenet okán: a támadó németek matt feketében, villogó gázálc szemlencsékkel, lángszórók pokoltüze, na és a lándzsás lovasok! A lovakon is teljes vegyvédelmi felszerelés! És ez nem digitális trükk! Akkor még nem volt olyan jó ez a technika, ezek a lovak és emberek igaziak, be vannak öltözve, a lovak be vannak idomítva! A hatás: erős gyomorrontás okozta lidérces álomvízió! Kábé. Nem véletlen, hogy a múlt században az atombombáig, a civilizáció gázhalála volt az egyeduralgató, a „pokol előszobája” nevű rémlátomásban.

A Lucas film kivételes alkotásában a belga-francia katonákra a lángszórók tűzében rásülő gázálc, már nem is az előszoba... maga a kondér! A második világháború előtt, és a kezdetén nem a bombázásoktól, meg az invázióktól féltek a legjobban az emberek, hanem a gáztól. A történelem legvéresebb háborújában egyik hadviselő fél sem alkalmazta a vegyi fegyvert – bár időnként nagy volt a kísértés! –, az elsőben ugyanis mindenkinek elege lett belőle. A nyolcas epizódot nem ajánlom az érzékenyeknek, de az érdeklődőknek nagyon! Bizom benne, hogy az idő múlása, és a kerek évforduló esetleg mégis meghozza a hasonló élményeket! Egy bizonyos: A „Trenches of hell” azaz magyarul a „Nagy szökés” – ja igen, Indy német fogságba esik! – örökös tagja a TV-ben látott súlyos élmények klubnak.

Az epizód meglehetősen:

<http://www.youtube.com/watch?v=KImX7NWDkMo>

Westworld Michael Crichton 1973-as filmje

Yul Brynner orosz születésű Oscar-díjas amerikai színész volt. (1920. július 11. – 1985. október 10) Vlagyivosztkban született, a szüleivel onnan vándoroltak ki Amerikába. Gazdag, mély hangjáról volt ismert és kopaszra borotvált fejéről. Utóbbira A király és én-ben játszott szerepéhez volt szüksége, de aztán megőrizte, mint „védjegyet”. Legismertebb és elismertebb alakítása Mongkut sziámi király szerepe volt A király és én című Broadway musicalben. Ezt élete során összesen 4626-szor játszotta el!

Yul Brynner a kedvenc western színészeim egyike. Különös tekintettel **A hét mesterlövész** c. ikonra. Nem láttam olyan filmjét, ahol ne a jó oldalon állt volna. A **Westworld** a kivétel! Talán ez az oka, hogy annyira tetszik ez a régi, 1973-as sci-fi... hát ez még külön csemege, hogy Brynner úgy játszik egy sci-fiben, hogy közben az általa megformált vadnyugati figura egyfajta sűrítményét kell adnia! No persze ez azért némileg egyszerűsít, mivel Brynner

könnyedén hoz a figurájával egy olyan pluszt, amitől a háta borsózik mindenkinek, aki látja. A színészt láttam egy piramisos filmben is jó rég, ahol fáraót alakított, a figura intenzitása máig él bennem, noha sokáig fogalmam se volt a mozi címéről, se arról, hogy miről szólt. Aztán kiderült, hogy Cecil B. DeMille 1956-ban készült: **A tizparancsolat** című filmjében Ramszesz-t játszotta. De a legismertebb a szerepe A hét mesterlövész című klasszikus westernfilm jó embere. Talán ezért van az, hogy – legalábbis nekem – Yul Brynner alighanem már mindörökre pisztolyhős marad, ezen még csak erősít a kiborgizált Brynner ebben a filmben.

A filmben három üdülőzóna szolgáltatásait vehetik igénybe a túrára befizető gazdagok: az ókori róma bujaságát, a középkor vadromantikáját, és a nyugat lövöldözős keménykedését. A teljesen emberszerű robotok, mindhárom részlegben garantálják az élethű élményeket. Brynner karaktere egy kötekedő alak (Robot Gunslinger) aki rászáll a két főszereplőre. Az első két alkalommal simán kinyírják, mivel az igazi fegyverek speciális érzékelőkkel hatástalanok az élő emberre. Csak gépeket lehet velük „ölni”. A rendező, forgatókönyvíró Michael Crichton ebben a filmben igazolta jó hírét. A '73-as ikon úgy izmos sci-fi, hogy minimálisat kütyüzik, nem a technikán, hanem a konfliktusokon, és az azt megjelenítő színészi játékon van a hangsúly. Az hogy a Westworld ma is nézhető, kedvelhető, szerintem elsősorban Brynner miatt van, akinek ez az egyik utolsó filmje. Ez a civilben életvidám fickó tökéletesen elhiteti az emberrel, hogy ő egy lélektelen, programhibás automata, egy bosszúszomjas gép! A mozi magyar címe: „Feltámad a vadnyugat” Hogy lehetett ilyen idióta címet adni neki, fel nem foghatom, mivel közel sem a vadnyugat csak a téma

benne. Crichton a technológia és ember konfliktusát mutatja be, amolyan Murphy-sen: „ami elromolhat, az el is romlik!” Az életben maradt szereplő a nyers túlélési ösztöntől vezérelve rohagál fel, s alá, nyomában a lerázhatatlan, tébolyult géppel. A lélekjelenlétén, és szerencséjén múlik, hogy túléli. 1973-ban még két évtized volt hátra a Jurassic Parkig. Michael Crichton azonban már itt is vérprofi, nem csak íróként, de rendezőként is. Itt Crichton mindenkit elpusztít, aki a vezérlésben dolgozik, és tulajdonképpen tehet a ka-

tasztrófáról. Húsz évvel később, amikor már nem ő a direktor, a J. P. eredeti befejezése megváltozik. Spielberg nyomására nem bűnhődik mindenki, és az új technológia adta lehetőséggel élve közelről élvezhetjük a T-Rexet, amit a regényben szimplán lebombáznak. A Westworld egy telivér robotos mozi, Yul Brynner pedig a Schwarzeneggeri terminátor előképe. Brynnernek a hírek szerint az 1950-es évek elején viszonya volt Marlene Dietrichkel, az '50-es évek közepén pedig Judy Garlanddal. Tüdőrákban halt meg. Halála előtt nagy hatású reklámfilmeket készített a dohányzás ártalmairól, amelyet csak halála után vetítettek.

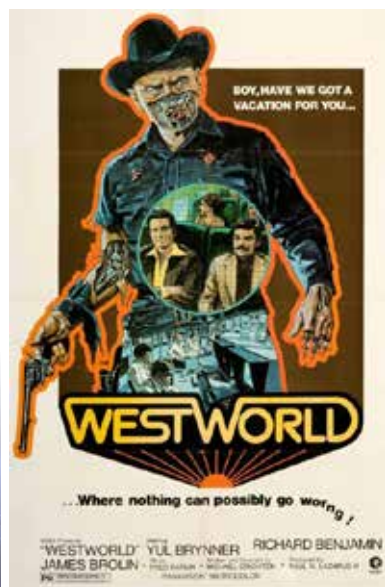
Yul Brynner (Robot Gunslinger)

Richard Benjamin (Peter Martin)

James Brolin (John Blane)

Without Warning / Figyelmeztetés
– Greydon Clark 1980-as filmje

Ezt a „ZSÉ” kategóriás kozmikus horrorfilmet a nyolcvanas években, a Panoráma akkori szórakozóhelyén, a szokásos éjszakai videodisco éjjeli filmvetítésein láttam. A videodizsibe kizárólag a leányzók bámulása, a klipek, és a soron lévő film megnézése okán jártam, jártunk fel, lévén már akkor is „rockosok” voltunk. A film trükkjei a mai korban megmosolyogtatók. Ugyanakkor a kultúrhatás, még ha perifériusan is, de maradandónak bizonyult. Nem is haboztam, midőn a szupermarketben megpillantottam mindösszesen 600 kemény magyar forintért. Bár a minősége meglepően hasonlít a korbéli VHS-re – ezek szerint nem csak produkció, de a nyersanyag is ZSÉ –, sajna a hangalámondásos VHS verzióban nem szerepel DVD-n extra-ként... reklamálni kéne! Pedig az a rész, ahol az egyik repülő izé rátapad a hősnő barátjának arcára, és ott lüktet, egyre undorítóbban örök VHS élmény, ami ráadásul leplezetlenül a Pscyhót utánozza. Aztán ott van az utolérhetetlenül szeniális Martin Landau, a zakkant sheriff szerepében. A telefonon most is rajta van a jelenet, amikor az idegen kinyírja Landaut. Erre a részre is nagyon emlékszem a Panorámából! A film idegene akár milyen gagyi mai szemmel, akkoriban erősen foglalkoztatta a képzeletemet, és egy fontos alapsémát adott.

Ekkoriban még nem láttam Ridley Scott Alienét. Amikor egy nyári éjszakán megnéztem, az lett a következő alapséma. Ez a magas, szótlan, fehér alak, a nagy fejével, az éjszakai jelenetekben, a félig megvilágított mozdulatlanságában kísértette álmaimat. Plusz még a dizsiben lejátszott kásás képű, agyon másolt hangalámondásos élmény... mint jeleztem már, igényelném azt a változatot is. A frizbizó alienen sokat agyaltam, úgy emlékszem rajzoló kísérletem is volt e tárgyban. Beszivárgott az álmaimba, és a kisházikóban tárolt hullagyűjteményével az egyik legfontosabb horror alapélményem lett. Őszinte leszek, a film akkori megnézése során nem mindig az embereknek drukoltam! Martin Landau örült figurájának végzetét szinte meg is tapsoltam. Landau egyébként az „Alfa holdbázis” John König parancsnokaként vált méltán híressé Magyarhonban.

A film történetének elemzésétől eltekintek, a mese szabvány vonalat követ. Jack Palance, aki majd a Tim Burton-féle Batmanban a gengszterfőnököt alakítja, Taykor figurájaként próbálja visszatartani a kiránduló fiatalokat – két fiú, két lány – de kamuzik nekik holmi vadászokról... akkorát mégsem, mert egy VADÁSZ azért tényleg van ott kint.

„– Hova mentek kölykök?

– A tóhoz.

– Ne menjetek, veszélyes, balesetek voltak”, bla bla.. .stb...

Az érdekesség az, ahogy a vadászat, mint öncélú öldöklés megjelenik a dialógusokban a film elején, némi állatvédő hangsúllyal. Persze Jack Palance karakterje elmagyarázza, hogy a vadászat attól sport, ahogy betartod a szabályokat, követed a nyomot, és becserkészed a vadat. Ő meg csak azt öli meg, amit megeszik. Aztán a „tápláléklánc csúcán” állók maguk is üzött vadakká lesznek... meg az idegen éléskamrájában összegyűjtött kaja... hmm, morális üzenet? A magas alien figurája afféle B kategóriás előképe a hét évvel későbbi Ragadozónak. A rendező, Greydon Clark pedig arról híresült el, hogy totál ismeretlen, kaka filmeket csinált. Internetes forrásom kettőt említ: a 1973-as „Nigger Lover”-t és az 1976-os „Fekete Sampon”-t. Már a címük is sokatmondó, tulajdonképpen kíváncsi lenne rá az ember. Mindenesetre a Warning / Fenyegetés megtekintése igazi retro élmény.

A neten találtam egy igazán szórakoztató méltatást, elolvasásra javaslom mindenkinek! Ez a cím: <http://cinegoredottk.wordpress.com/2009/05/29/alien-warning-1980-fenyegetes/>

Without Warning 1980 Directed by Greydon Clark

Synopsis:

IT PREYS ON HUMAN FEAR. IT FEEDS ON HUMAN FLESH.

An alien creature stalks human prey.

Cast: Jack Palance, Martin Landau, Tarah Nutter, Christopher S. Nelson, Cameron Mitchell Neville, Brand Sue, Ane Langdon, Ralph Meeker, Larry Storch, Lynn Theel, David Caruso

89 mins More details at IMDb / TMDb <http://letterboxd.com/film/without-warning-1980/>

Eger hallhatatlan csillagai, így készült film 2013.

Ez is egy csillag, ez is egy háború, ez is réges-rég. Csak nem a messzi galaxisban, hanem Egerben 1552, illetve Pilisborosjenőn 1968-ban. Tisztázzuk: én az Egri csillagokat, a könyvet nem igazán kedvelem. Messziről tiszteltetem Gárdonyi regényét, és ennyi. Ennek elsősorban az lehet az oka, hogy kötelező olvasmányként akkorát kínlódtam vele, mint egy hatemeletes bérház. Egyszer olvastam, az ominózus alkalommal! A film természetesen más! Azt jó párszor láttam már, és lemezen is megvan. Zsenge ifjúságom óta tudományos-elméleti, és ismeretterjesztő szövegeket olvastam, ezekre szocializálódtam, meg a Rejtő Jenőre, sci-fire, és a kortárs ifjúsági irodalomra, értsd: Delfin könyvek. Ennek okán Gárdonyin még fogcsikorgatva átevicckéltem ugyan, de pld. Jókain totál zátonyra futottam! A „Köszívű ember fiait” nem olvastam, noha úgy emlékszem az is kötelező volt, és már nem is fogom. A filmváltozatok tökéletesen kielégítenek. Nem csak azért vettem meg lemezen, hogy nehogy szó érje a ház elejét, hanem tényleg kedvelem ezeket a filmeket.

A Múlt-kor negyedéves történelmi magazin 2013 nyári számának melléklete az a DVD, ami kincs az olyan embereknek, akik szeretik a filmek kulisszatitkait. Ebből szemezgetek ki egyet-kettőt, kedvcsinálónak.

„Eltársak, imára!” Hallatszik a megafonból, a rendezői utasítás. A magyar néphadsereg sorállománya cifra öltözékben erre egy emberként leborul Mekka irányába, a Műezzin hangjaira. Az Egri csillagok ezen jelentét próbáló sorállomány akciója nem csak akkor: 1968 nyarán volt pikáns, de most is az. A szocialista sorkatonai szolgálat kiképzőidejét a forgatáson részt vevő kiskatonáknak afféle középkori kalandjátékká változtatta. A hagyományos koreográfiát az iménti kezdésre cserélték átmenetileg, ez valószínűleg egyedülálló a néphadsereg történetében. A vezetők éppen az imajelenet idejére időzítették egyik protokoll látogatásukat, amikor az alkalmi janicsárok egyszerre borultak le Mekka felé, a vezető elvtársak meg voltak elégedve. Abban az évben rendkívül meleg nyár volt, de ha nem, akkor sokat esett. Ehhez képest a forgatást egy nappal korábban fejezték be a tervezettnél. A film a magyar filmgyártás legnagyobb vállalkozása mind a mai napig, melynek során Pilisborosjenőn egy komplett középkori várat is felépített az imént említett néphadsereg, olyannyira, hogy a romjai ma is állnak. Pedig felgyújtották, robbantották, és a magyar szuperprodukciónak után más filmek is igénybe vették. Például a Beszélő köntös, vagy a Rab ember fiait, de a külföldi gyártású

Sztrogyoff Mihály egyes jeleneteit is ott forgatták. Ezek kívül még jó pár külföldi filmben is szerepet kapott. Több tízezer köbméter földet mozgattak meg, a hadsereg technikája teljes erővel dolgozott. A detonációs pontokat pedig eleve beépítették. Ma ilyesmire aligha lenne kapacitás, meg pénz.

A katonák egyfolytában az akkor fiatal, és rendkívül szép Pécsi Ildikó bájait bámulták, aki állítólag erre még rá is játszott. A rendező alig tudta a figyelmüket elterelni róla. Akik nem a díván legeltették a szemüket, azok nem fértek a bőrükbe, állandóan verekedni akartak! Ilyen volt a hangulat, a nemzeti ügyé vált forgatáson! Megkapták a lehetőséget, és *Ferdinandy Géza* öttusázó világbjának kezei alatt vívhattak összerogyásig.

A főszereplőket népszavazáson „választotta” a lelkes publikum, például az Ifjúsági Magazinban szavazhattak 1968 januárjában. Magyarországon hosszú időre ez volt az egyetlen, és utolsó népszavazás. Egyébként a szuperprodukciónak nem került el a hasonló alkotások sorsát, eredetileg 19 akkori millióból tervezték, ehhez képest 45 lett, viszont 18 millió jegyet adtak el rá, és ezzel megtérült.

Bárdy György, Isten nyugosztalja, miután országos izgalmat okozott az utolsó pillanatig titkolt szerepével, aztán már sose tudta többé levakarni magáról a Jumurdzsák mázát. Nekem úgy tűnt annyira nem bánta. „A Talizmánom, a varázserejű talizmánom! Apámtól kaptam!” Állítólag még a többi szereplőt is lenyűgözte Bárdy a mély átélésével. *Vencel Vera* a Jumurdzsákkal való végső harcra úgy emlékszik, hogy *Várkonyi Zoltán* nem adott semmilyen

támpontot nekik. Az volt a rendezői utasítás, hogy verekedjenek! Nem próbálták el, nem készültek, csak egymásnak estek! Ezért olyan hiteles a jelenet... mert valódi! Mint ahogy a tűzvész is, ami a filmben pusztítja a várat. Eredetileg sokkal szerényebbre tervezték, de a tűz elszabadult, és *Várkonyi* ezt kihasználta. Odazavarta az embereket a lángok elé: „csináljatok valamit, harcoljatok”! Ezek is spontán részek, és *Sinkovits Imre* kétségbeesett döbbenete is ahogy a 4 és fél milliós költségű vár vad égését nézi. *Várkonyi* csak odaállította, és vette. Maga *Várkonyi* is szerepel egy jelenetben Habsburg Ferdinánd-ként. Ezt bevallottan *Hitchcock* nyomán tette. A Magyar követ szerepét *Latinovits Zoltán* kapta. Ezen mindenki nagyon csodálkozott, mivel a direktor és a színész ekkor már nem volt beszélő viszonyban. Amikor viszont elkezdődött a jelenet

felvétele, mindenki megértette a szándékot. Olyan fagyos volt a légkör, hogy azt talán még a színészlegenda se tudta volna ennyire eljátszani, ez a valóság volt! *Várkonyi* még a *Latinovics*sal való személyes ellentétét is a film javára kamatoztatta! Az sem piskóta, hogy a filmbéli forró szurok valójában jéggel kevert fekete massa volt, ami a „török” statisztáknak nem hogy kellemetlen, de egyenesen hűsítő élmény volt a rekkenő hőségben.

Különös érzés a régi képek, felvételek nézése, hisz '68 nem most volt, és nem szoktuk meg, hogy belelássunk egy akkori forgatásba. A jelenben emlékezőkön, ismert színészeken, egykori statisztákon látszik, hogy életük legkedvesebb emlékeit idézik fel. '68-ban, a Woodstock nyarán nálunk is nagy fesztivál zajlott. Forgatták Pilisborosjenőn az Egri csillagokat!

Idő

Veronica Rossi: Végtelen ég alatt

Veronica Rossi Végtelen ég alatt című regénye eredetileg 2010-ben jelent meg angol nyelven egy trilógia első köteteként, és azonnal nagy sikert aratott. Azóta számos nyelvre lefordították, magyarul pedig 2013-ban került a könyvesboltok polcaira az Alexandra Kiadó jóvoltából.

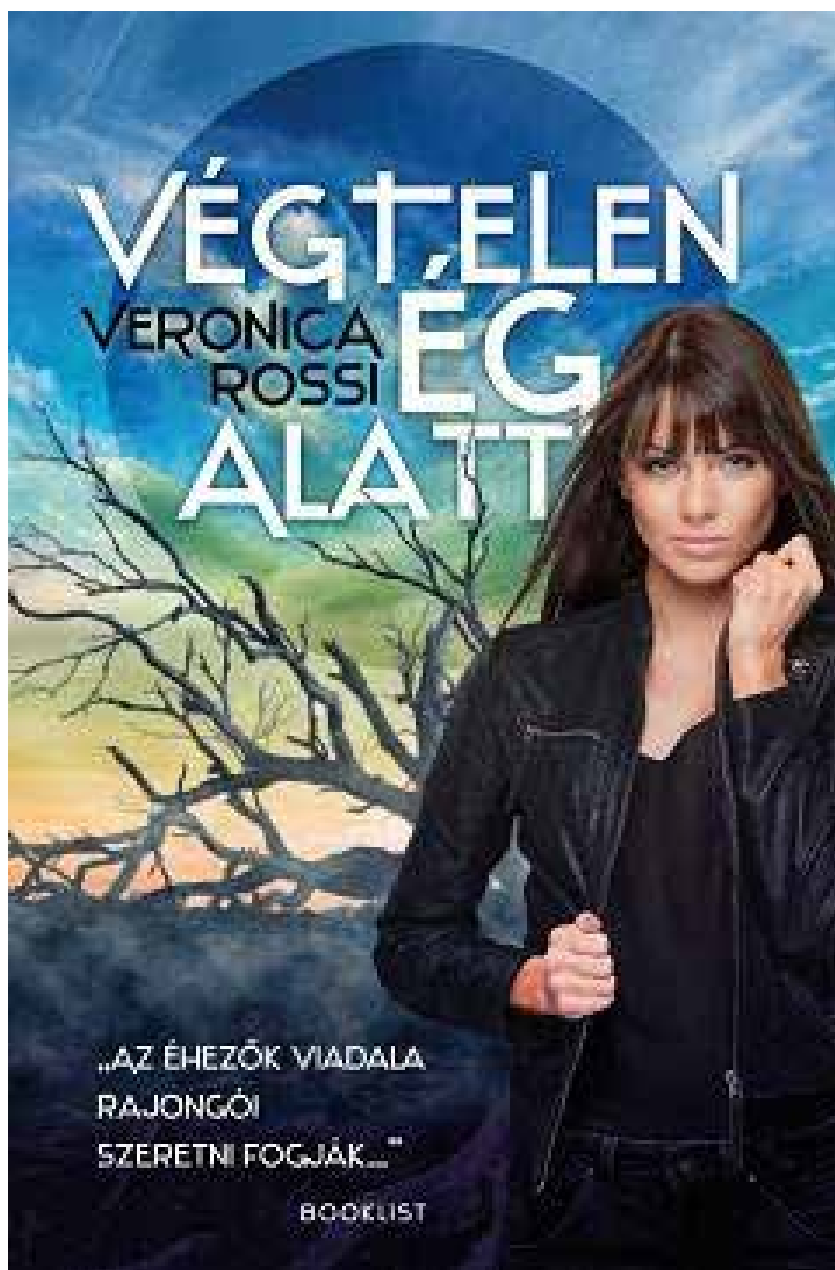
A történet egy posztapokaliptikus világban játszódik, melyben állandóan szörnyű viharok pusztítanak. Az időjárás viszontagságai elől az emberek többsége kupolák alá épült városokba menekült, a többiek pedig primitív körülmények között, vadászat és földművelés segítségével próbálnak valahog életben maradni.

A kinti vidékekkel ellentétben a kupolák alatt gyors ütemben folytatódott a technikai fejlődés, melynek segítségével létrehozták a Világokat, a különböző virtuális valóságokat, ahol az emberek szabadon mozoghatnak e-szemük segítségével. Ezeken a helyeken bármi lehetséges, például extrém koncertek rendezése, bűvárkodás, történelmi korszakok meglátogatása, és mindez valós következmények nélkül. A tudomány segítségével sikerült megszüntetni a betegségeket, a fizikai fájdalmat, az unalom elűzésére pedig tökéletesen alkalmasak a virtuális kalandok.

A valóság elől viszont nem menekülhetnek el az emberek, hiszen a viharok folyamatosan fenyegetik a kupolák biztonságát, a mesterséges világok kiterjedt használata pedig egyre több pszichés problémát okoz. A virtuális életben lubickolók többsége még csak nem is sejt, hogy a látszólagos biztonság ellenére életük hajszálon függ.

A történet főszereplője, Aria, egy 17 éves lány, aki kénytelen elhagyni a kupolák biztonságát és megkeresni egy másik városban lévő édesanyját, ha életben akar maradni, ami nem egyszerű feladat a viharok által sújtott vidéken, ahol a halálnak ezer fajtája leselkedik rá.

A regény másik domináns alakja, Peregrine, a külvilágban élő vadász sincs sokkal jobb helyzetben, hiszen, ha meg szeretné menteni törzsét a pusztulástól, gyorsan találnia kell egy biztonságos helyet, ami talán csak a mesékben létezik.

A könyvben kettőjük sorsa szorosan összefonódik, és útjuk során olyan dolgokkal kell szembesülniük, amik végleg romba döntik a valósággal kapcsolatos illúzióik maradványait.

A történet cselekménye rendkívül izgalmas és gördülékeny. Szinte le sem tudtam tenni a könyvet olvasás közben. Emellett igen érdekes volt követni a szereplők gondosan kidolgozott jellemfejlődését is.

Remélem, a trilógia második kötete hamarosan megjelenik magyar nyelven is. Kíváncsian várom a folytatást.

Köszönjük az Alexandra Kiadónak, hogy rendelkezésünkre bocsátotta a könyv egy példányát.

